25. Св. | ЗБИРКА ЗАКОНА | Св. 25.
УРЕЂУЈЕ
ЖИВ. СТ. ДЕВЕЧЕРСКИ

SAVEZNO IZVRŠENJE
TARIVA FORMALNE
Inv. br. 6234
SIGN.

ИНВАЛИДСКИ ЗАКОН

ОД 4. ЈУЛА 1929 Г. СА СВИМА ДОЦНИЈИМ ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА

са

УПУТСТВОМ ЗА ПРОЦЕНУ ПРИВРЕДНЕ НЕСПОСОБНОСТИ РАТНИХ ИНВАЛИДА

са

ПРАВИЛНИКОМ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ИНВАЛИД. ЗАКОНА

3070

поређаним логичним редом уз одговарајуће параграфе закона

са

РЕШЕЊЕМ О ДОДАЦИМА НА СКУПОЋУ ЧЛАНОВИМА ПОРОДИЦЕ ЛИЧНИХ ИНВАЛИДА

са

напоменама уређивачевим и објашњењем надлежних власти.

Средио
ЖИВ. СТ. ДЕВЕЧЕРСКИ
шеф одсека Мин. Финансија
рез. капетан I кл. инвалид

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1. КНЕЗ МИХАИЛОВА 1.
1930

Штампарија „Привредник Кнез Михаилова ул. бр. 3.

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

§ 1.

Државна заштита и помоћ по одредбама овога Закона припада:

1) Ратним инвалидима; и

2) Породицама и родитељима (§ 37) ратника:

а) у рату погинулих;

б) у рату умрлих од задобивених рана, повреда или озледа или од болести задобивених при вршењу обавезне и одређене војне дужности;

в) несталих за време борбе, а зна се поуздано да нису побегли, нити се предали непријатељу; и

г) умрлих ратних инвалида.

Правилник за извршење Инвалидског Закона

Члан 1.

Породице и родитељи ратника, сем оних из § 5 овога Закона, који су за време рата у ропству умрли, имају такође право на државну заштиту и помоћ, ако испуњавају и остале услове овога Закона.

Као умрли ратни инвалиди сматрају се они ратници, који су окатегорисани

као ратни инвалиди и као такви признати правоснажним решењем, па доцније умрли.

Посебне напомене

I Пре свега морамо објаснити да у овом издању прво иде параграф Инвалидског Закона од 4. јула 1929 године (са изменама и допунама од 4. децембра 1929 год.), дакле прво иде *параграф закона*, па *члан Правилника*, који га објашњава и, напослетку, наше приватне напомене које смо називали „Посебне напомене". У овим „посебним напоменама", сређивач ове књиге стављао је напомене и примедбе, које могу олакшати руковање овим законом, а уносио је и такве примедбе које ће извесна места у закону учинити још разумљивијим и приступачним и најобичнијим читаоцима инвалидима, којима је ова књига, на првом месту и намењена.

II Као што је под I речено, овде на првом месту долази § Закона. То је Закон од 4. јула 1929 год. са изменама од 4. децембра 1929 год. Те измене и допуне унете су овде на одговарајућа места тако да се то и не осећа и не примећује, те закон изгледа као једна целина од почетка тако створена.

Ипак, да би се знало шта је ново унето а шта измењено, ове измене и допуне одштампане су под знаком навода „ ", а избачен параграф или део параграфа, који је дотле био на снази, одштампан је у „посебним напоменама", да се њиме могу послужити она лица која желе да знају како је тај пропис гласио пре ових измена и допуна.

Уз то ваља знати и ово: закон је *обавезну снагу добио 13. јула 1929 године*, а његове измене и допуне од 4. децембра *обавезну снагу добиле су*

7. децембра 1929 године. Значи: Закон од 4 јула без икакве измене важио је све до 7. децембра 1929 године, а од тога дана овај закон важи са изменама и допунама, које смо поменули, и које су овде у потпуности унете (само курзивним словима).

III Одмах после § *Закона* у овој књизи долази одговарајући *члан Правилника*. Уз сваки § не иде увек и по један члан правилника, већ само уз поједине параграфе, које је требало ближе и више објаснити. У овој књизи ти чланови правилника унети су тачно где треба уз параграфе којима припадају.

Овај правилник зове се Правилник за извршење Инвалидског Закона. Донет је 20. децембра под С.Т. Бр. 83215.Обавезну снагу добио је 27. децембра када је објављен у „Службеним Новинама".

IV Уз овај § видите и §§ 8, 32, 35, 38, 40, 44, 45, 47, 49, 60, 118 овога закона.

§ 2.

Државну заштиту и помоћ имају и добровољци, како страни, тако и држављани Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, ако се као добровољци боре у редовима Војске и Морнарице Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, а испуњавају и остале услове по одредбама овога Закона.

Посебне напомене

I Уз овај параграф нема одговарајућег члана правилника.

II Уз овај § видите и параграфе 5, 6, 47 и 109.

§ 3.

Страни држављани и њихове породице, имају право на заштиту и помоћ по одредба-

ма овога Закона, ако за време рата служе и боре се у редовима Војске и Морнарице Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, испуњавају услове овога Закона и не примају никакву помоћ од Државе, чији су поданици.

Инвалиди страних држава уживају сва права по овоме Закону, осим инвалиднине, у онолико, у колико Држава, чији су поданици, указује исте помоћи нашим инвалидима.

Посебне напомене

I Уз овај параграф нема одговарајућег члана правилника.

II Видите параграфе 47, 72 и 109.

§ 4.

Ратним инвалидом сматра се онај држављанин Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца[1]) који као ратник, од дана објаве рата, или првих судара на граници, па до дана Указа за повраћај Војске и Морнарице из ратног у редовно стање, без сопствене кривице задобије рану, повреду или озледу са последицама на функцију појединих делова, па се због тога и његова способност за привредни рад изгуби или смањи у толикој мери, да се по одредбама овога Закона призна за ратног инвалида.

Као ратник сматра се: официр, подофицир, каплар, морнар и редов — обвезник (из кадра и резерве), који подлежи војној обавези и који за време рата у Војсци и Морнарици Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца врши одређену обавезну војну дужност.

[1]) Од 3. октобра 1929. Краљевине Југославије.

Као нестали сматра се онај ратник о коме, у року од 6 месеци од дана Указа за повраћај Војске и Морнарице из ратног у редовно стање, не стигне никаква поуздана вест, па у томе року, или и после овога, буде оглашен за несталог правоснажним решењем надлежног суда.

У породицу рачуна се, законита жена, брачна, призната ванбрачна и законитим путем до почетка рата усвојена (адоптирана) деца.

Правилник за извршење Инвалидског Закона.

Члан 2.

Дијагноза на основу које се према тачци 2. § 50. одређује проценат онеспособљености за привредни рад има обухватити ране, повреде, озледе поменуте у § 4, као и оболења и болести, које су услед ових рана, повреда и озледа наступиле без сопствене кривице ратника.

Ратници — заробљеници онеспособљени у ропству, за време рата, сматрају се као онеспособљени у рату, ако нема доказа да је онеспособљеност наступила њиховом кривицом, а за њих не постоје случајеви из тач. 1) под а), б) и в) § 5 овога Закона.

Посебне напомене

Видите параграфе: 3, 5, 8, 32, 34, 35, 47, и 57 овога закона.

§ 5.

Немају права на државну заштиту и помоћ:

1.) Ратници:

а) који се предаду непријатељу;

б) који избегну или напусте обавезну војну дужност;

в) који буду кажњени извршном пресудом војних или грађанских судова, за дела извршена у рату: робијом или заточењем, губитком чина и војничке односно грађанске части; који буду кажњени на затвор дужи од једне године дана, или до једне године за кривична дела и дела учињена из користољубља, или и за дела, која штете углед официра или интересе војске;

г) самоосакаћени.

2.) Породице и родитељи:

а) горе побројаних ратника под а), б), в) и г);

б) ратника који буду кажњени смрћу.

Посебне напомене

I Уз овај параграф не иде правилник.

II Уз овај параграф видите и параграфе: 40, 62, 74, 94.

ГЛАВА I.

Врсте државне заштите и помоћи.

§ 6.

Држава даје ове врсте заштите и помоћи:

I. Ратним инвалидима:

1) доживотно или привремено издржавање у инвалидским домовима;

2) инвалиднину;

3) протезе и друга ортопедска помоћна средства;

4) бесплатно лечење;

5) обуку;

6) посредовање рада и првенство у добијању државне или самоуправне службе;

7) помоћ за оснивање или побољшање самосталног привредног положаја;

8) бесплатни подвоз; и

9) погребне трошкове.

„Ратни инвалиди имају право на државну заштиту и помоћ по тачкама 3, 4, 5, 6 и 8. без обзира на имовно стање, у колико овим Законом није друкчије одређено. Право на пријем инвалиднине и на остале врсте заштите и помоћи по овоме Закону имају само под условом: да су сиромашног стања".

II. Породица у смислу § 1. овога Закона:

1) инвалидску потпору;

2) сакатима, бесплатно лечење и апаратисање у ортопедским заводима и бесплатан подвоз; и

3) обуку.

III. Родитељима: новчану помоћ и бесплатан подвоз ради лекарско-комисијског прегледа по одредбаба овог Закона.

„Право на пријем инвалидске потпоре односно новчане помоћи, као и на остале врсте заштите и помоћи по овом Закону имају породице и родитељи поред осталих услова и под условом да су сиромашног стања".

Посебне напомене

I Уз овај параграф не иде правилник.

II Параграф 99. овога закона објашњава која се лица сматрају за сиромашна по овоме закону.

Прочитајте га пажљиво, а нарочито његов први став и посебне напомене уз њега.

Ш Видите још и параграфе 32, 33, 37, 38—45 59 и 78 овога Закона.

ОДЕЉАК I.

Ратним инвалидима.

1. Издржавање.

§ 7.

Потпуно неспособни ратни инвалиди са 100% онеспособљености са додатком, а којима је за обичан живот потребна туђа помоћ, имају право да буду примљени у нарочите инвалидске домове, где добијају сву потребну негу и издржавање, било доживотно или привремено.

За време издржавања у инвалидском дому примају $^1/_3$ њихове личне инвалиднине, а остатак се издаје њиховој породици, ако је сиромашан.

Правилник за извршење Инвалидског Закона

Члан 3.

Трећина инвалиднине која припада лично инвалиду I групе смештеном у инвалидском дому, не може се употребити за покриће трошкова за лечење, лекове и издржавање. Његова породица примаће поред остале две трећине његове инвалиднине и породичне додатке, предвиђене § 12.

Пропис другог става § 7 има се примењивати на инвалиде I групе у случајевима, кад се налазе на бесплатном издржавању у душевним болницама.

Посебне напомене

I. Други став члана 3. Правилника за извршење Инвалидског Закона, који иде уз овај параграф Закона, очигледно је непотпун. Ту се каже да се пропис *другог става § 7.* има примењивати на инвалиде I групе „у случајевима кад се налазе на бесплатном издржавању у душевним болницама". С обзиром на јасан пропис другог става § 7., *који је закон,* и који говори о издржавању инвалида у *инвалидском дому,* очигледно је да се у другом ставу чл. 3. правилника хтело рећи да то што важи за инвалиде I групе у *инвалидском дому,* важи и за инвалиде I групе у душевним болницама. Очигледно је, дакле, да је у другом ставу чл. 3. правилника изостала веза „и" испред речи „у случајевима кад се налазе на бесплатном издржавању у душевним болницама".

Ово је јасно и по томе:што *правилник* не може мењати *закон. Закон* је у овом случају казао да инвалиди I групе за време издржавања у *инвалидском дому* примају $^1/_3$ њихове личне инвалиднине а остатак се даје њиховим породицама, *Правилник* је, међутим, објаснио да то исто важи и кад се инвалиди I групе издржавају и у душевним болницама.

2. Инвалиднина.

§ 8.

Ратници, који буду у смислу § 1. и 4. овога Закона признати за ратне инвалиде, деле се на девет група према утврђеним процентима онеспособљености.

У I. групу улази онај ратни инвалид чија онеспособљеност буде утврђена са 100% са

додатком, а уз то, да му је за обичан живот потребна и туђа помоћ.

У II групу са — — — — 100%
У III групу са — — — — 90%
У IV групу са — — — — 80%
У V групу са — — — — 70%
У VI групу са — — — — 60%
У VII групу са — — — 50%
У VIII групу са — — — 40%
У IX групу са — — — 30%

Онеспособљеност испод 30% не узима се у обзир.

Оцена онеспособљености врши се по одредбама овога Закона и Упутства за процену инвалидности, које прописује Министар Социјалне Политике и Народног Здравља.

Посебне напомене

I Уз овај параграф не следује правилник.
II Видите § 10. истог закона.

§ 9.

Сиромашним инвалидима VI, V, IV и III групе, старијим од 70 година, повисује се степен инвалидности за 10%.

§ 10.

Годишња инвалиднина за поједине групе из § 8. овога Закона износи:

Редни број	ЧИН и ЗВАЊЕ	ГРУПЕ И ПРОЦЕНТИ НЕСПОСОБНОСТИ								
		I гр.	II гр.	III гр.	IV гр.	V гр.	VI гр.	VII гр.	VIII гр.	IX гр.
		100% са додатком	100%	90%	80%	70%	60%	50%	40%	30%
1	Обвезници [каплари и редови]	8.400 дин.	4.800 дин.	3·120 дин.	2.640 дин.	2.160 дин.	1.800 дин.	1.400 дин.	720 дин.	540 дин.
2	Нижи официри, капелници и војни свештеници [активни, рез. и пензионисани,	15.000 дин.	9.600 дин.	6.240 дин.	5 280 дин.	4.320 дин.	3 600 дин.	2.880 дин.	1.440 дин.	1.080 дин.
3	Виши официри, капелници и војни свешт. [активни, резервни и пензионисани]	18.000 дин.	12.600 дин.	8.640 дин.	7.680 дин	6.320 дин.	5.400 дин.	4.380 дин.	2.610 дин.	2.160 дин.
4	Ђенерали и адмирали [активни, резервни и пензионисани]	21.000 дин.	15 600 дин.	11.040 дин.	10.080 дин.	8.320 дин.	7,200 дин.	5.880 дин.	3.840 дин.	3.240 дин.

Износ инвалиднине, одређен за обвезнике (капларе и редове) повећавају се: код поднаредника са 10%, а код наредника са 20%.

Посебне напомене

I Уз овај параграф не следује правилник.
II Видите параграф 6, 9, 12, 33, 46, 96 и 102.

§ 11.

На пријем инвалиднине, по табели § 10. овога Закона, имају сиромашни лични ратни инвалиди.

Сиромашни инвалиди, запослени код самоуправних власти, имају право на половину инвалиднине, за време док су у тој служби.

Инвалиди у активној државној служби немају право на пријем инвалиднине. Када престану бити активни државни службеници, имаће право на инвалиднину уз услов из првог става овога параграфа.

Правилник за изврш. Инвалидског Закона

Члан 4.

Радници, надничари, дневничари и други слични службеници, намештени код државних власти, установа и предузећа, односно код самоуправних власти, установа и предузећа, а који своје принадлежности примају одсеком, дневно, недељно, петнаестодневно или месечно, имају право без обзира на такво примање на целу инвалиднину, без додатака на чланове породице. Оваква служба не сматра се као државна или самоуправна служба у смислу другог и последњег става § 11.

Овај службени однос утиче на право на пријем инвалиднине само у случају, када приходи од овог односа прелазе максимиране приходе, наведене у четвртом ставу § 99, с обзиром на први став § 11.

Посебне напомене

Видите параграфе 57, 74, 99.

§ 12.

„Сиромашни ратни инвалиди I групе имају право на специјални лични додатак за негу. Овај додатак износи код обвезника (каплара и редова) и код подофицира 700 динара месечно, а код нижих и виших официра, капелника и свештеника 800 динара месечно.

Немају права на овај специјални додатак:

а) инвалиди који примају пензију из државне или самоуправне касе и

б) инвалиди за време док су бесплатно смештени у инвалидском дому или болници".

Ратни инвалиди I, II, III, IV, V и VI групе, који су сиромашни, у колико им према скупоћи одређена инвалиднина по § 10. овога Закона не би била довољна за живот, добијаће и додатак на скупоћу: на закониту жену (код муслимана на једну), на свако брачно, признато ванбрачно и на законитим путем до почетка рата усвојено дете.

Величину овога додатка одређује Министар Финансија на предлог Министра Социјал-

не Политике и Народног Здравља у сагласности са Председником Владе.

Ратни инвалиди, у активној државној служби или пензији, немају право на овај додатак, већ само на додатак, који им по специјалним законима припада као државним службеницима.

Немају право на овај додатак ни ратни инвалиди, који који буду запослени код самоуправних власти, за време док буду запослени.

Посебне напомене

I Уз овај параграф не следује правилник.

П Видите у параграфу 99 став први, која се лица сматрају као сиромашна у смислу овог закона.

3. Протезе и друга ортопедска средства.

§ 13.

Ратни инвалид има доживотно право на протезе, ортопедске ципеле и остала ортопедска помоћна средства, према његовој озледи и занимању.

Инвалид добија ручну и ножну протезу: радну и естетску, или две радне или две естетске. Са ручном протезом добија пар рукавица, а са ножном пар ципела. Специјалне ципеле добијају слепи инвалиди и они са ампутираним и парализованим рукама.

Протезе и ортопедска средства добијају се само за повређене и услед повреда оболеле делове тела. Са ортопедском ципелом, инвалид добија и ципелу за здраву ногу.

Ако инвалид у доцнијем животу, због повређеног тела или оболења, повреди или му оболи други део тела, има право на протезу и остала помоћна средства и за тај део тела.

Правилник за извршење Инвалид. Закона

Члан 5.

Инвалид, који тражи протезу и друга ортопедска средства, поднеће управнику ортопедског завода у овереном препису инвалидско уверење и извршно судско решење, којим му је признато право на државну заштиту и помоћ.

§ 14.

Трајање сваке протезе и ортопедског апарата одређује стручна комисија у Ортопедским Заводима.

Трајање ортопедских ципела је осам месеци, а ципела на ножној протези једна година, са једном оправком и једних и других за то време.

Ако инвалид пре одређеног рока поквари или истроши протезу или апарат, њихова оправка или замена извршиће се о државном трошку.

Само у случају хотимичног квара или немарности, оправка ће се вршити на рачун тога инвалида. Вредност такве оправке одбиће се инвалиду од инвалиднине, у корист државне касе, у једнаким месечним деловима, који не смеју бити већи од 1/4 његове личне месечне инвалиднине. Решење доноси Управник Ортопедског Завода, а извршује га орган код кога инвалид прима инвалиднину.

Правилник за извршење Инвалид. Закона

Члан 6.

Решење по последњем ставу § 14 доноси управник ортопедског завода на основу мишљења стручне комисије. На ово решење нема места жалби.

Посебне напомене

Видите и параграфе 15, 40 и 46.

§ 15.

Израда и оправка протеза, ортопедских ципела и других помоћних средстава, врши се у државним радионицама Ортопедских Завода.

Протезе које се не могу израдити у државним радионицама, набавиће се о државном трошку, по одобрењу Министарства Социјалне Политике и Народног Здравља и предходном мишљењу стручне комисије.

4. Бесплатно лечење.

§ 16.

Доживотно право на бесплатно лечење и лекове за време лечења имају:

1) сви ратни инвалиди за све ране и озледе услед којих су признати за инвалиде, као и за доцније компликације, које би се јавиле као њихове последице;

2) ратни инвалиди I, II, III, IV, V и VI групе и за оне болести, које добију у току живота.

§ 17.

Преглед, указивање помоћи и упућивање инвалида на лечење, дужан је вршити бе-

сплатно најближи државни или самоуправни лекар, или лекар Уреда за Осигурање Радника. У недостатку ових, инвалид се може обратити у томе циљу и најближем приватном лекару, који је обавезан да му укаже бесплатну помоћ.

Правилник за извршење Инвалид. Закона

Члан 7.

Инвалид, који тражи бесплатно лечење и лекове или бесплатну лекарску помоћ, поднеће надлежном лекару, односно санитетској установи у овереном препису инвалидско уверење и извршно судско решење, којим му је признато право на државну заштиту и помоћ.

Посебне напомене

Овај члан правилника иде уз параграфе 16. и 17.

§ 18.

Лечење по одредбама § 16. овога Закона обавља се у државним, грађанским и војним санитетским установама, као и у самоуправним болницама и то само у онима, које одреди надлежни лекар.

За време лечења у горе означеним болницама и установама имаће ратни инвалид: редов, каплар и подофицир право на издржавање нижег, а остали на издржавање вишег реда у истом заводу.

У осталим болницама и санитетским установама, као и код куће, инвалид се може лечити само о свом трошку.

§ 19.

Све санитетске установе и болнице, из предњег параграфа овога Закона, дужне су примати на лечење и издржавање упућене инвалиде.

Трошкови око лечења и издржавања ратних инвалида падају на терет буџета установа у којима се налазе. У колико би ти трошкови били већи, те их поменуте установе не би могле подмирити из својих сопствених средстава, подмириће их Министарство Социјалне Политике и Народног Здравља из прихода „Народног Инвалидског Фонда".

Посебне напомене

Уз чл. 18 и 19. не следује правилник

§ 20.

Јавни и приватни лекари у купалиштима (бањама) или климатским лечилиштима дужни су указивати бесплатну лекарску помоћ сваком ратном инвалиду, који буде упућен у то купалиште или климатско лечилиште.

Купалишта (бање) и климатска лечилишта дужна су дати упућеним им ратним инвалидима бесплатно: сва терапеутска средства и стан и ослободити их свих такса.

Упућивање инвалида у купалишта (бање) и климатска лечилишта врши Министарство Совцијалне Политике и Народног Здравља, или орган кога за то овласти, с тим, да број упућених инвалида, за време главне сезоне, може бити до 3%, а пре и после главне сезоне до 10% сталних посетилаца из прошле године.

Правилник за извршење Инвалид. Закона

Члан 8.

Упутства како имају поступати инвалиди и управе купалишта (бања) и климатских лечилишта, издаваће се сваке године пре почетка сезоне:

Обука ратних инвалида.

§ 21.

Ратни инвалиди онеспособљени да продуже своје раније занимање, могу се према својим способностима обучити сличном занимању или оспособити за једно друго занимање, о државном трошку.

Инвалидима земљорадницима омогућиће се спрема у напреднијем земљорадничком раду, као и обука у занатима и радовима кућне индустрије, а за које буду имали способности.

Ове обуке вршиће се: у радионицама при Инвалидском Дому и осталим установама за инвалиде; у државним пољопривредним, занатским, индустријским и трговачким школама, као и путем јавних државних курсева, организованих у циљу обучавања земљорадничког, занатског и трговачког подмалтка.

§ 22.

Сиромашним ратним инвалидима — ђацима, ради даљег школовања, даваће Министарство Социјалне Политике и Народног Здравља помоћ за набавку учила и благодејања, ако и у колико не би били другим начином обезбеђени.

§ 23.

Сви издаци за обуку и школовање ћакаратних инвалида падају на терет прихода „Народног Инвалидског Фонда".

Ближе одредбе о условима, начину, месту и трајању обуке и школовања, као и о издржавању ратних инвалида за то време, прописује Министар Социјалне Политике и Народног Здравља споразумно са ресорним Министрима.

6. Посредовање рада.

§ 24.

Код попуњавања места у државној и самоуправној служби, под једнаким условима, ратни инвалиди имају првенство пред осталим молиоцима.

Смањена њихова телесна способност не сме бити разлог ни за непостављање на службена места ни за втпуштање, где би редовне послове, према осталим својим способностима, могли обављати без опасности за себе и остале грађане.

Сва Министарства морају водити евиденцију о постављању инвалида у службу и о томе извештавати Министарство Социјалне Политике и Народног Здравља.

Посебне напомене

Уз §§ 21., 22., 23. и 24. не следује правилник.

§ 25.

Ратни инвалиди VII., VIII. и IX. групе активни официри и подофициpи и државни службеници (резервни официри, подофициpи и обвезници) остају у трупи, односно у канцеларији у државној и самоуправној служби,

ако се лекарско-комисијским прегледом утврди, да су за ове службе способни и ако то својим владањем и способностима заслужују.

Под истим условима могу у државној и самоуправној служби остати и ратни инвалиди II., III., IV., V. и VI. групе, ако за то изјаве жељу.

Инвалидност не може бити сметња даљем напредовању.

Надлежни Министри, у сагласности са Министром Социјалне Политике и Народног Здравља уредиће: на који ће начин ови инвалиди, у циљу њиховог даљег напредовања, испунити законске услове, који се од осталих траже, а који су у вези са потпуном физичком способношћу.

Кад буду стављени у пензију, имају право накнадно регулисати инвалиднину, односно принадлежности по овоме Закону, према њиховом чину, односно звању, које буду имали у времену пензионисања.

Правилник за извршење Инвалид. Закона

Члан 9.

Ратни инвалиди, којима је раније признато право на инвалиднину, када буду стављени у пензију, имају право по последњем ставу § 25 понова тражити регулисање инвалиднине, односно принадлежности по овоме Закону, према њиховом чину, односно звању, које буду имали у времену пензионисања.

Посебне напомене

Уз §§ 21., 22., 23. и 24. не следује правилник.

§ 26.

Државне и самоуправне установе за посредовање рада дужне су да бесплатно и првенствено нађу посао ратним инвалидима. У томе их имају потпомагати све државне власти, а нарочито органи и установе Министарства Социјалне Политике и Народног Здравља.

Поједине општине и сва друга самоуправна тела, биће дужни да приме у своју службу од ратних инвалида, припадника своје општине, односно самоуправног тела, оноликo инвалида, колико то, према способностима за такву службу буде, по њиховом саслушању, одредила надлежна државна власт. Одређени број не може никада бити већи од 10% броја службених места у дотичној општини односно самоуправном телу.

Инвалиде VI. до IX. групе који траже запослење, а нису могли бити намештени у државну или самоуправну службу, дужна су запослити већа предузећа (са више од 50 радника) и пољопривредна добра преко 100 хектара, сразмерно економској снази предузећа, или добра и броју стално запослених радника, али с тим, да број радника-инвалида не мора бити већи од 5% укупног броја стално запослених радника.

Ближе одредбе о томе прописаће Министар Социјалне Политике и Народног Здравља у споразуму са Министрима Трговине и Индустрије и Пољопривреде.

За неизвршење прописа овога параграфа, казниће се председници општина, представници самоуправних тела, предузећа, односно пољопривредна добра, новчаном казном до 5.000.— динара. Ове казне иду у корист „Народног Инвалидског Фонда".

Посебне напомене

I Видите § 61 овога Закона.

II Уз овај § не следује правилник.

§ 27.

Малопродавнице дувана, цигар-папира и жижица доделиће се првенствено ратним инвалидима, односно удовама у рату погинулих, умрлих и несталих ратника и умрлих ратних инвалида са незбринутом децом. Код давање нових дозвола за малопродавнице дувана, цигар-папира и жижица, Монополска Управа је обавезна да у споразуму са Министром Социјалне Политике и Народног Здравља уступи најмање 50% ових поменутим лицима. Исто тако све остале повластице, које Држава и општине дају, као на пр. биоскопи, ресторације, кантине, киосци, продаја и растурање иностраних новина и илустрација и т. д. имају се додељивати у првом реду инвалидима уз исте услове.

Додељене повластице не могу се пренети на друго лице или организацију.

§ 28.

Министар Социјалне Политике и Народног Здравља овлашћује се да пропише Правилник, који ће у појединостима уредити запослављање инвалида по овоме Закону.

Посебне напомене

Уз §§ 27 и 28. не следује правилник.

7. Помоћ за оснивање или побољшање самосталног привредног положаја.

§ 29.

Министар Социјалне Политике и Народног Здравља из чистог прихода „Народног Инвалидског Фонда", додељиваће ратним инвалидима помоћ за оснивање или побољшање њиховог самосталног привредног положаја, а сообразно овом Закону.

Код додељивања ове помоћи узимаће се у обзир најпре они ратни инвалиди који су економски или социјално најслабији, у већој мери онеспособљени и са већим бројем незбринуте деце, а дају довољно моралног и личног јемства, да ће додељену помоћ разумно и корисно употребити.

Правилник за извршење Инвалид. Закона

Члан 10.

Инвалиди, којима је извршен откуп инвалиднине, немају права на помоћ по § 29.

8. Бесплатни подвоз инвалида.

§ 30.

Ратни инвалиди имају права на бесплатан подвоз: подофицири, каплари и редови у III класи путничког или мешовитог воза и Ш класи на морским, а у П класи на речним бродовима; нижи официри и државни чиновници војног и грађанског реда у II класи железнице и II класи на морским а у I класи на речним бродовима, а виши официри и виши чиновници у I класи железнице и I класи лађе и то у

случајевима, када их надлежне власти зову и упућују на лекарски преглед, лечење, ради протеза или других ортопедских средстава, на обуку, или се оданде враћају кућама.

Пратиоци ратних инвалида I групе имају такође право на бесплатну вожњу као и инвалиди, које прате у горе поменутим сврхама.

Објаве за бесплатан подвоз издаваће и слати власти, које их позивају, односно упућују. У случају хитне потребе, по лекарском уверењу, издаваће објаве полицијске власти у подручју којих стално бораве, а у спроводном акту изложиће потребу и циљ путовања и уз исти приложити лекарско уверење.

Ратни инвалид I групе, ако је сиромашан, када путује у поменуте сврхе, има право и на подвоз колима до станице или пристаништа. Кола је дужна да набави општина из које инвалид полази.

Приватна саобраћајна предузећа, субвенционирана од државе, дужна су дати ове исте повластице у вожњи.

Ратни инвалиди када путују по приватној потреби, имају право на повластицу у вожњи у половину цене три пута годишње.

Правилник за извршење Инвалид. Закона

Члан 11.

Сиромашни ратни инвалиди I групе са својим пратиоцима такође имају право на бесплатан подвоз колима и при повратку кући.

9. Погребни трошкови.

§ 31.

На име трошкова око погреба ратнога инвалида издаје се одмах породици умрлог посмртна једномесечна лична инвалиднина са додатцима по овоме Закону, без обзира да ли на име ових трошкова прима с које стране и какву помоћ. Ову исплату врши благајна на којој је до тада умрломе исплаћивана инвалиднина.

Жени или деци умрлог ратног инвалида, ако су сиромашни, издаће се на име помоћи и износ његове дотадање двомесечне личне инвалиднине. На ову помоћ немају право жена или деца активних и пензионисаних државних службеника војног и грађанског реда и државних саобраћајних установа. Одлуку о овој помоћи доноси, на молбу породице умрлог, Министар Социјалне Политике и Народног Здравља, а исплаћује се из прихода „Народног Инвалидског Фонда".

Сахрана ратног инвалида извршиће се са указивањем прописаних војних почасти, ако за то има могућности у месту умрлога.

Правилник за извршење Инвалид. Закона

Члан 12.

Породица умрлог инвалида, коме је извршен откуп инвалиднине, нема права на помоћ по првом и другом ставу § 31.

Помоћ по првом ставу § 31 исплатиће се из кредита отвореног за редовне исплате инвалиднине и додатака, а двомесечни износ личне инвалиднине, без

додатака, по другом ставу § 31 исплаћиваће се према тач. ђ) § 90 из прихода „Народног инвалидског фонда".

Уз молбу по другом ставу § 31 приложиће се:

1) Оверен препис судског решења према коме је умрли ратни инвалид примао инвалиднину;

2) Уверење о сиромашном стању, према § 99;

3) Умрлица ратног инвалида; и

4) Уверење надлежне општинске власти, да је удова законита жена умрломе ратном инвалиду и да је живела са њим у заједници до његове смрти.

Молбу за помоћ са документима под 1), 2), 3) и 4) подноси законита жена умрлог ратног инвалида. Ако умрли ратни инвалид нема жене, или иста није са њим живела у заједници, онда молбу подноси одређени старатељ. Уз молбу се прилаже: извод из матице рођених за децу, односно документат о адопцији детета и уверење надлежне општинске власти, да се је покојник старао о њима до своје смрти.

ОДЕЉАК II.

Породицама ратника:

1. Инвалидска потпора.

§ 32.

Сиромашне породице у рату погинулих, умрлих и несталих ратника заштићене § 1. овога Закона, уживаће инвалидску потпору и то: удова без деце 40%, са једним дететом

65%, са двоје деце 75%, са троје и више деце целу инвалиднину ратног инвалида IV. групе одговарајућег чина, односно звања, по табели § 10. овога Закона.

Удове активних официра, војних и државних чиновника и службеника и активних подофицира, у рату погинулих, умрлих и несталих, (§ 1. овога Закона), а који по специјалним законима имају право на пензију, примаће поред припадајуће им пензије и инвалидску потпору и то: ако су без деце 60%, са једним дететом 75%, са двоје деце 85%, са троје и више деце целу инвалиднину ратног инвалида IV. групе одговарајућег чина, односно знања, по табели § 10. овога Закона.

Породице умрлих ратних инвалида I., II., Ш. и IV. групе примаће инвалидску потпору по одредбама првог или другог става овога параграфа.

Породице умрлих ратника инвалида V. и VI. групе примаће инвалидску потпору у горе наведеним процентима од инвалиднине, коју је примао умрли по табели § 10. овога Закона.

Породице умрлих ратних инвалида VII., VШ. и IX групе немају право на ову потпору.

Правилник за извршење Инвалид. Закона

Члан 13.

Одредба другога става § 32. односи се само на оне породице, које примају пензију по лицу од кога доводе право на инвалидску потпору.

Одредбе другог и трећег става § 11 овога Закона важе и за удове кад се налазе у активној, државној или самоуправној служби ако се већ на њих не могу применити одредбе чл. 4 овога правилника. Ако и док примају као активни службеници уз своје месечне принадлежности додатак на скупоћу за децу, немају право ни на пријем инвалидске потпоре за ову децу.

Породице које у смислу §§ 98 и 99 нису сиромашног стања, као и породице умрлих ратних инвалида 7, 8 и 9 групе немају права на државну заштиту и помоћ.

Посебне напомене

Видите и §§ 45., 46., 48., 78., 94., 96., 102 и 103. овог закона.

§ 33.

Сирочад у рату погинулих, умрлих и несталих ратника (§ 1.), без оца и мајке, а сиромашна, уживаће инвалидску потпору под условима овога Закона и то: ако је једно сироче 65%, двоје 80%, а троје и више целу инвалиднину предвиђену за ратног инвалида IV. групе одговарајућег чина, односно звања по табели § 10. овога Закона, с тим да целокупан износ ове потпоре уживају подједнако на равне делове.

Инвалидску потпору по првом ставу овога параграфа примаће и сирочад умрлих ратних инвалида I., П., Ш. и IV. групе.

Сирочад умрлих ратних инвалида V. и VI. групе примаће инвалидску потпору у означеним процентима од инвалиднине, коју је примао по табели § 10. овога Закона умрли инвалид, од кога доводе своје право.

Сирочад умрлих ратних инвалида VII., VШ. и IX. групе немају право на ову потпору.

Исту инвалидску потпору као сирочад примаће и она деца, којима је мајка жива, али су деца судским путем одузета испод њеног старања, као и деца, којима се мајка преуда, умре или по овоме Закону изгуби право на инвалидску потпору или право на пријем исте.

Посебне напомене

I Видите §§ 38., 40., 96., 102 и 103. овог Закона.

II Уз овом § не следује правилник.

2. Бесплатно лечење и апаратисање у Ортопедским Заводима.

§ 34.

Сакати чланови породице и сирочад, заштићени овим Законом, добијају бесплатно лечење уз протезе и друга ортопедска средства по одредбама § 13.—15. овога Закона.

За одлазак у ортопедске заводе ради лечења, снабдевања и оправке протеза и др. ортопедских средстава као и за повратак кући, имају и бесплатан подвоз сходно § 30. овога Закона.

3. Обука деце.

§ 35.

У циљу да добију што боље васпитање и спрему за живот, ратна сирочад, а по могућству и деца лица заштићених овим Законом, примаће се првенствено у све јавне заводе, војне и грађанске школе, у којима им Држава или самоуправна тела дају потпуно издржавање. У том случају, док тамо буду смештена, ратна сирочад губе право на даљи

пријем инвалидске потпоре, а родитељи право на даљи пријем додатка, односно припадајуће потпоре на то дете.

Првенствено право имају горе поменута лица и код додељивања свих државних и самоуправних помоћи, ако њиховим правилима нису нарочито ограничене за извесне породице, територије или друштвене сталеже, у којима нема лица заштићених овим Законом.

Посебне напомене

I Уз овај § не следује правилник.

II Видите § 40. овога Закона.

§ 36.

Слепа, глухонема, умно ограничена и саката сирочад, као и оваква деца осталих лица заштићених овим Законом, примаће се бесплатно на обуку и издржавање у специјалне школе и заводе, у циљу добијања опште наставе и способности за живот.

Ова деца губе право на пријем инвалидске потпоре за време док су смештена у којој школи или заводу и у њима добијају потпуно и бесплатно издржавање.

Посебне напомене

I Уз овај § не следује правилник.

II Видите § 40. овога закона.

ОДЕЉАК Ш.

Родитељима:
Новчана помоћ.

§ 37.

Сиромашни и за привредни рад неспособни родитељи, којима је погинули, умрли или нестали син, заштићен овим Законом, био

и пре своје смрти једини хранилац, а немају и док немају другог пунолетног сина, добијају годишњу новчану помоћ, која износи: за једног родитеља 40% а за оба родитеља 60% од инвалиднине инвалида IV. групе одговарајућег чина, односно звања, по табели § 10. овога Закона, на равне делове.

На ову новчану помоћ немају право они родитељи, чији погинули, умрли или нестали син има породицу, која по одредбама овога Закона прима инвалидску потпору.

Неспособност за привредни рад родитеља испод 60 година старости утврђиваће се лекарско-комисијским прегледом, по одредбама овога Закона.

За одлазак на преглед и повратак кући, родитељи имају право на бесплатан подвоз по одредбама § 30. овога Закона.

Правилник за извршење Инвалид. Закона

Члан 14.

Родитељи који немају права на пријем новчане помоћи, немају права ни на остале врсте државне заштите и помоћи по овоме Закону.

Посебне напомене

I У овом § овога Закона, Законом о изменама и допунама од 4. децембра 1929 год. измењена је само једна реч. У првом ставу овог § реч „њихове" замењена је са речју „своје".

П Видите и §§ 40., 41 и 103.

ГЛАВА II.

Почетак и трајање инвалиднине, инвалидске потпоре и помоћи.

§ 38.

Инвалиднина, инвалидска потпора и помоћ досуђиваће се и примати од дана пријаве надлежном војном округу, односно инвалидском суду.

Лицима, која уживају за време рата нарочиту државну помоћ за издржавање, а имају право на инвалидску потпору и помоћ и по овоме Закону, припада и исплаћује се инвалидска потпора, односно помоћ у пуном износу од првог дана у месецу после обуставе државне помоћи за издржавање.

Посебне напомене

I Уз овај § не следује правилник.

П Видите и §§ 47., 51., 60., 95. овога Закона

§ 39.

Ратни инвалиди П., Ш., IV., V. и VI. групе могу тражити поновни преглед и повећање своје инвалиднине, ако се доцније, без њихове кривице, због погоршања задобијених рана или озледа у борби, повећа степен њихове неспособности. То се мора утврдити лекарско-комисијским прегледом „Супер-ревизијске комисије при штабу команде дивизијске области". Повећана инвалиднина, у том случају, тече им од дана пријаве надлежном Инвалидском Суду, а ако је пријава учињена раније (пре прегледа), онда од дана лекарско-комисијског прегледа.

Министар Социјалне Политике и Народног Здравља може увек наредити ревизију прегледа.

Посебне напомене

I У овом § у првом ставу изменама и допунама од 4. децембра 1929 г. речи „и при дивизијским војним болницама" замењене су речима које су у првом ставу оштампане под знаком навода „ ".

II Видите § 9. овог Закона.

III Уз овај § ие следује правилник.

§ 40.

Инвалидска потпора и помоћ траје:

1) за удовице до преудаје или до смрти;

2) за родитеље до смрти, ако раније не добију другог пунолетног сина, односно хранитеља.

Ова помоћ престаје и у случају, кад се отац поново ожени или мајка преуда.

3) за децу и сирочад из § 33. овога Закона, ако нису на други начин збринута, или оспособљена за рад и живот, до навршене 16. године живота.

За децу и сирочад, која се школују, инвалидска потпора траје до свршетка школе, а најдаље до навршене 23. године живота, ако није случај из § 35. и 36. овога Закона.

Женско дете, сироче, губи право на инвалидску потпору још и удајом.

Посебне напомене

I Уз овај § не следује правилник.

II Видите §§ 38., 44., 45., 74., 75 овог Закона.

§ 41.

Кад официр (активни и резервни) погине или умре у рату, Држава је дужна издавати његовој породици (жени и деци) привремено, на рачун инвалидске потпоре, половину

његове плате са свима додатцима и принадлежностима и то све док не почну примати досуђену инвалидску потпору.

Ако тај официр нема породицу, али има родитеље са условима из § 37. овога Закона, онда ће се овима издавати привремено само половина његове плате и то све дотле, док не почну примати новчану помоћ по одредбама овога Закона.

Ради регулисања инвалидске потпоре, или помоћи, породица, односно родитељи, дужни су, да се обрате надлежном суду у року од два месеца од дана званичног извештаја о смрти лица од кога доводе право. Ако у овоме року не поднесу пријаву, обуставиће им се даље привремено издавање означених принадлежности.

Губитак и обустава инвалиднине, инвалидске потпоре и помоћи.

§ 42.

Право на личну инвалиднину, инвалидску потпору, помоћ и остале заштите по одредбама овога Закона, губе за увек ратни инвалиди, њихове породице и родитељи у овим случајевима:

1) када се при ревизији прегледа нађу да су способни или оспособљени;

2) када иступе из држављанства, ступе у службу које стране државе или се одселе на стално становање ван Отаџбине.

Они, који се у року најдаље за три године, рачунајући од дана одласка, поново врате у Отаџбину, задобијају накнадно, од дана повратка, право на уживање државне заштите и помоћи, ако и на даље испуњавају услове овога Закона.

3) када се послуже обманом или лажним документима, или кад симулирају болест, или кад се хотимично повреде или озледе; кад се пријаве и буду на два места прегледани, или кад се послуже и којим другим недозвољеним средствима у циљу, да им се досуди или одмери већа инвалиднина, односно потпора или помоћ, него што им припада у смислу овога Закона. Ово право за увек губе и лица, заштићена овим Законом, која у томе циљу другоме помажу;

4) када не известе своју пореску управу, на којој примају инвалиднину, потпору или помоћ, о променама у своме имовном и задружном стању, као и о осталим променама, које повлаче измену решења о праву на државну заштиту и помоћ;

5) када раде и служе противно интересима Државе или буду осуђена за кривична дела противу Државе и њеног уређења;

6) када буду кажњена за увреду Владаоца и Његовог Дома;

7) када буду кажњени смрћу, робијом, заточењем или када изгубе грађанску или војничку част, било по извршној судској пресуди, било по самом Закону;

8) када буду кажњена на затвор дужи од једне године, а казна повлачи губитак чина, односно звања, или на казну затвора од једне године или и мању од једне године, али за дела учињена из користољубља;

9) када је оставци, коју поднесе активни официр и разрешењу резервног официра повод њихово владање, понашање и занимање, које је неупутно, недолично и штетно по углед официра или у опште по службу у Војсци и Морнарици;

10) када се одаду крађи, пијанству, коцкању и уопште неморалном животу, који худи угледу инвалида. Све се ово има утврдити уверењем надлежне власти.

Представку, о свима напред поменутим случајевима, дужна је да учини државна, самоуправна, општинска власт, чим за овакве случаје сазна.

Одлуку о губитку инвалиднине, инвалидске потпоре и помоћи доноси суд, који је надлежан за досуђивање.

§ 43.

Инвалиди, који буду кажњени затвором до једне године за дела, која нису учинили из користољубља, немају право на пријем личне инвалиднине само за време издржавања казне.

Инвалиди, за које надлежна власт утврди да чине злоупотребу са разним врстама заштите и помоћи, или да се одају прошњи, или да у знатној мери занемарују себе или своју породицу, у материјалном или моралном погледу, губе за увек или само за извесно време, једну или више врста државне заштите и помоћи предвиђене § 6. овога Закона.

Ако је осуђен један од чланова породице, на које инвалид, односно његова породица или родитељи, по одредбама овога Закона примају додатак, инвалидску потпору или помоћ, уживалац инвалиднине, инвалидске потпоре и помоћи губи за тога члана на свагда право државне заштите и помоћи.

Представка о овоме подноси се и одлука доноси како је изложено у последња два става § 42. овога Закона.

Посебне напомене

Уз §§ 41—43. не следује правилник.

§ 44.

Ако је жена ратног инвалида пресудом растављена или разведена, има право, после његове смрти, на инвалидску потпору и заштиту:

1) ако има деце из законитог брака са растављеним или разведеним мужем и ова буду поверена њеном старању;

2) ако су и док су јој та деца заштићена овим Законом;

3) ако инвалидску потпору, под надзором старатељског судије, употребљава за њихово збрињавање.

У противном случају, инвалидска потпора досуђује се деци, која се онда сматрају као сирочад без оца и мајке.

Правилник за извршење Инвалид. Закона

Члан 15.

Одредбе § 44. односе се и на жену погинулог и умрлог и несталог ратника.

§ 45.

Удови ратног инвалида, која у моменту смрти свога мужа није имала деце, приликом преудаје, као и женском детету (сирочету) приликом удаје, кад се преудајом, односно

удајом, гаси право на инвалидску потпору, исплатиће се једном за свагда као мираз, двогодишња инвалидска потпора, ако то у року од 15 дана после венчања затраже од надлежног суда, који о томе, према поднетим доказима, доноси решење. Ово се не односи на женско дете које према § 40. овога Закона продужава да ужива инвалидску потпору до навршетка 23. године.

Ако се удова ратног инвалида без деце, или са децом, преуда за ратног инвалида, онда после његове смрти, ако није примила откуп инвалидске потпоре по свом првом мужу, прима инвалидску потпору по § 32. овога Закона за себе и за законите децу из оба брака; у проитвном случају примаће птопору само за децу из другог брака, као и за затечену децу другог мужа, ако на ово имају и даље право уживања.

Посебне напомене

I Уз овај § не следује правилник.

II Видите § 77. овог Закона.

Задужење и пренос инвалиднине, инвалидске потпоре и помоћи.

§ 46.

Из инвалиднине, инвалидске потпоре, помоћи и додатака, по овоме Закону, не могу се наплаћивати никаква потраживања нити се на њих може спроводити извршење.

Изузетно, може се из инвалиднине и инвалидске потпоре вршити наплата за рачун државне касе само на случај и по одредби из последњег става § 14. овога Закона.

За законско издржавање може уз 2/3 инвалиднине бити обухваћен још и цео додатак, предвиђен овим Законом, који припада инвалиду за лице на које се ово законско издржавање односи.

Посебне напомене

Уз овај § не следује правилник.

ГЛАВА III.

Поступак.

А) УТВРЂИВАЊЕ ИНВАЛИДНОСТИ

Пријаве за преглед.

§ 47.

Ратник, који жели да се призна за ратног инвалида и да ужива државну заштиту и помоћ по овоме Закону, дужан је да се пријави за преглед својој надлежној команди војног округа, ради утврђивања његове неспособности за војну дужност и за привредни рад.

У пријави има да означи:

1. Годину рођења, место рођења и место у коме стално живи: село, општину, срез, област (округ), када је (дан, месец, година) ступио у кадар на одслужење рока, на колирок и у коју јединицу Војске или Морнарице;

2. у којој је јединици био и на каквој војној дужности у рату и које су му биле предпостављене старешине. Ако је служио у више јединица, онда у којој јединици и у коме времену;

3. када је (дан, месец и година), у којој борби или прилици задобио рану, озгледу (повреду) и на коме месту — положају;

4. у којој му је санитетској установи указана прва помоћ; у којој је болници и у коме месту лечен и од кога је дана и докле лечен у тој болници. Ако је лечен у више болница, онда у којима и која је последња из које је отпуштен и када (дан, месец и година);

5. да ли је по отпусту из болнице упућен у команду или на боловање и на колико дана; и

6. када је (дан, месец и година) отпуштен, односно разрешен службе у Војсци и Морнарици: у току или по завршетку рата.

Уз пријаву прилаже све војничке документе, које при себи има и које је при упућивању у болницу, или при отпусту из ње добио (објава, отпустна болесничка листа или уверење о неспособности).

Пријава се има поднети у току или по завршетку рата и најдаље у року од 6 месеци по повраћају Војске и Морнарице из ратног стања у редовно, или у овоме року од дана отпуста из болнице, ако је из ње отпуштен као привремено или стално неспособан. Ратници, који се налазе ван земље, имају поднети пријаву најдаље у року од године дана по повраћају Војске и Морнарице из ратног стања у редовно.

Ратници који се налазе у инвалидским школама, заводима и болницама, подносе пријаву управама тих завода, а оне их достављају надлежној команди војног округа на чијој се територији налазе.

За душевно оболеле ратнике, пријаву подносе, у горе означеном року, њихови стараоци. Ако ових нема, онда њихови најближи рођаци, а ако и ових нема, онда по званичној

дужности пријаву подносе надлежне општинске власти. Ако ово не учине, казниће се по одредбама овога Закона. Изречена казна не разрешава их дужности да то накнадно одмах учине. За лица у болницама за душевно оболеле, има се то у пријави и означити. Уз ову пријаву се прилажу и документи, које болесник има, а наводе се и остали податци, које може дати.

Активни официр и подофицир подносе молбу у означеном року својој команди, у којој су последњи пут и пре онеспособљења били на служби у рату; ако пријаву подносе по завршетку рата, онда оној кадровској команди у којој су на служби у времену подношења пријаве. Даљи поступак бива по одредбама овога Закона.

Правилник за извршење Инвалид. Закона

Члан 16.

Војничке документе из става после тач. 6. § 47. овога Закона молилац може поднети и у овереном препису.

Посебне напомене

Видите и §§ 50., 51., 57., 59., 72 и 77. овога Закона.

§ 48.

Надлежна команда војног округа прегледаће пријаву и ако у њој нема свих потребних података, по § 47. овога Закона, прибавља их најхитније службеним путем од надлежних власти.

Пријаве, које не буду поднете у одређеном року по § 47. овога Закона, неће се узимати у поступак сем пријава за душевно оболеле ратнике, као и за оне у инвалидским заводима, школама, и болницама, а које подносе стараоци, општинске власти и управе завода, школа и болница. Решење по овоме доносе команданти војних округа. Против њиховог решења има места жалби команданту дивизијске области, чије је решење извршно.

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 17.

Жалба по другом ставу § 48 предаје се, у року од 15 дана по пријему писменог решења, команданту војног округа, који је донео решење у првом степену, аналогно § 54 овога Закона.

Посебне напомене

Видите § 49 II став и § 59 први став.

Комисија за преглед инвалида.

§ 49.

Преглед пријављених ратника врши се комисијски.

Код команде сваког војног округа постоји комисија за преглед ратника, коју саставља: командант војног округа или његов помоћник, као председник, два лекара, од којих један мора бити војни а један грађански (државни или самоуправни) и један представник местне управне или општинске власти.

Душевно оболеле и остале ратнике, који су у државним болницама и санаторијима, прегледа у тим болницама, санаторијима комисија у коју улази управник са два лекара, које он одреди и један представник местне управне или општинске власти.

Ратнике, који се налазе по инвалидским заводима и школама, прегледа комисија у коју улази управник са два лекара, које он одреди и представник војне или општинске власти из оног места.

У оба ова случаја комисија шаље свој извештај надлежној команди војног округа.

Ако комисија приликом прегледа пријављеног ратника нађе, да је потребно, ради одређивања тачне диагнозе, посматрати га, или да буде прегледан од лекара специјалисте, упутиће га првенствено у најближу сталну војну или државну грађанску болницу у којој има таквих специјалиста. Трошкови око упута ових ратника и њиховог бављења у болници падају на терет Државе.

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 18.

Лекаре и представнике месне управне или општинске власти одређује командант војног округа, по претходном споразуму са надлежним властима.

Посебне напомене

Видите § 59. овога Закона.

§ 50.

Комисија код команде војног округа израђује распоред прегледа ратника по општинама, а командант војног округа овај распоред најхитније саопштава свима општинама, да прикупе и у одређене дане упуте на преглед пријављене ратнике са једним часником (одборником), кога општинска власт одреди.

Комисија отпочиње преглед са најтежим ратником и из најудаљених крајева и пошто у присуству општинског часника констатује код сваког од ових индентитет утврђује:

1. — његову неспособност за војну службу;

2. — процент његове неспособности за привредни рад на основу детаљне диагнозе (лекара чланова комисије) о његовој рани, повреди (озледи), или оболењу од ових, или других којих болести и да ли су ове ранијих датума или од болести у рату задобијених. При овоме не узима се у обзир погоршања, која су наступила кривицом прегледаног лица; и

3. — да ли је промена његове неспособности за привредни рад проузрокована једним од узрока из § 4. овога Закона, или због других узрока са ближим одређењем ових.

По тачци 1. комисија поступа према Уредби о оцени способности за војну службу, а по тачци 2. и 3. према прописаном Упутству за процену инвалидности, по § 8. овога Закона.

Комисија одлучује већином гласова. Ако се у комисији поделе гласови или се лекари не сложе у диагнози, прогнози или оцени неспособности, комисија ће ратника са предметом упутити „суперревизијској комисији при штабу команде дивизијске области."

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 19.

Комисија за преглед инвалида доноси одлуку већином гласова, на основу сагласног мишљења лекара о дијагнози. Ако се лекари не сагласе у диагнози, комисија за преглед инвалида не може доносити никакву одлуку. У овом случају командант војног округа дужан је да ратника са предметом упути суперревизијској комисији претпостављене команде дивизијске области на преглед и даљи поступак. Командант војног округа поступиће на исти начин ако се у комисији поделе чланови.

Посебне напомене

Законом о изменама и допунама од 4. децембра 1929 г. у последњем ставу овог §, избачене су речи: „суперревизијској комисији при дивизијској војној болници" а на место њих унете су речи оштампане под знаком навода „ " у последњем ставу овог параграфа.

§ 51.

За време прегледа комисија води списак прегледаних са детаљним описом нађеног стања, а по завршеном прегледу:

1. — саопштава резултат прегледа заинтересованом ратнику;

2. — из списка прегледаних ратника саставља:

а) списак стално неспособних за ма какву службу у војсци;

б) списак ограничено способних за војну службу; и

в) списак ратника који испуњавају услове § 4. и 8. овога Закона и које треба признати за ратне инвалиде (сталне или привремене); и

3. — за сваког прегледног ратника, кога треба признати за ратног инвалида, израђује:

а) Инвалидски Лист; и

б) Инвалидско Уверење, за ратнике који се имају признати за ратне инвалиде, а који приликом саопштења резултата прегледа изјаве, да су задовољни одлуком. У противном случају, комисија издаје заинтересованом ратнику само потврду, да је био на прегледу, означујући на њој диагнозу и проценат онеспособљености.

Инвалидско уверење кмоисија израђује у дупликату. Један примерак предаје заинтересованом лицу, а други примерак прилаже његовој пријави, па с односним документима враћа команданту војног округа.

Инвалидски Лист и Уверење прописује Министар Социјалне Политике и Народног Здравља. Штампају се на терет прихода „Народног Инвалидског Фонда" и достављају командантима војних округа на употребу.

Посебне напомене

I Уз овај § не следује правилник.

II Види §§ 53. и 59. овога закона.

§ 52.

Ратници, који из оправданих разлога нису могли доћи на преглед одређеног дана позваће се накнадно на преглед у року од ме-

сец дана Ратници, који у року најдаље од 3 месеца, од дана одређеног првог прегледа, не оправдају изостанак, нити се јаве у томе року за накнадни преглед, губе право на накнадни преглед и заштиту по овоме Закону.

Дан за преглед објављује се општим уобичајеним начином.

Решења по овоме доносе надлежни команданти војних округа и ова су извршна.

Посебне напомене

Уз овај § не следује правилник.

§ 53.

Команданти војних округа, на основу добивених спискова по § 51. овога Закона, поступају даље овако:

1. — са стално неспособнима из тач. 2. под а) § 51., ако према истој тач. под в) не буду предложени за ратне инвалиде, поступају даље по одредбама Закона о Устројству Војске и Морнарице;

2. — распоређују на одговарајуће војне дужности сва лица из тач. 2. под б) истога параграфа; и

3. — са ратницима које треба признати за ратне инвалиде, поступа се даље по одредбама овога Закона.

§ 54.

Против одлуке комисије за преглед код војног округа, ратник може поднети жалбу:

а) због лекарске дијагнозе; и

б) због категорисања — процента онеспособљености за привредни рад.

Жалбу подноси команди војног округа, при којој је и прегледан, непосредно или поштом, у року од 15 дана по пријему Уверења. Команда је дужна, да све акте жалиоца, у року од 10 дана по пријему жалбе, спроведе супер-ревизијској комисији команде своје дивизијске области на преглед и решење.

Ако заинтересовани ратник у одређеном року не изјави жалбу, одлука комисије за преглед инвалида постаје извршна и надлежни војни округ издаје му Инвалидско Уверење.

Посебне напомене

I Уз параграфе 53. и 54 не следује правилник.

II Видите и § 55. и 77. овога закона.

III Жалбе из § 54. овога закона не подлеже плаћању таксе.

§ 55.

Супер-ревизијска комисија може одлуке прве комисије потврдити или преиначити, било на основу самих акта у предмету, било на основу накнадног прегледа. У првом случају доноси одмах решење, а у другом позива ратника на преглед одређујући му и дан прегледа. Ако одређеног дана не дође на преглед из неоправданих разлога, супер-ревизијска комисија доноси решење и у његовој одсутности. Ако изостанак оправда, онда га накнадно позива на преглед.

Супер-ревизијска комисија издаје уверење у дупликату: један примерак предаје жалиоцу, ако је био на прегледу, а други примерак прикључује предмету и акта жалбе враћа надлежном војном округу на даљи поступак по одредбама овога Закона. Ако није при-

суствовао прегледу, уверење му доставља команда војног округа преко надлежне општинске власти.

Одлука супер-ревизијске комисије је извршна.

Посебне напомене

I Уз овај § не следује правилник

II Кад се на одлуку комисије код војног округа изјави жалба, по тој жалби доноси одлуку суперревизијска комисија команде дивиз. области.

Њено решење је извршно и на њега се не може изјавити жалба никоме даље.

§ 56.

Лекарски преглед има се извршити са највећом брижљивошћу. Несавесно, нетачно и небрижљиво вршење прегледа повлачи законску одговорност.

Б. РЕШЕЊЕ О ЗАДОБИВАЊУ ПРАВА:

1. На инвалиднину.

§ 57.

Команде војног округа пошто прибаве податке по § 47. овога Закона и добију уверење лекарско-комисијског прегледа по § 51., односно 55. овога Закона, за све ратнике, који су у пријави означили да желе да им се призна државна заштита и помоћ, најхитније прикупљају од државних власти још и ове документе:

а) ако је жењен, извод венчаних и уверење да са женом није законитим путем разведен;

б) за сваког члана породице, који има права на заштиту по овоме Закону, извод рођених. За децу усвојену и ванбрачну признату још и доказ, да су законитим путем усвојена, односно призната и када;

в) уверење местне општинске власти да су живи сви чланови породице, за које тражи заштиту и помоћ;

г) уверење о владању и да ли је и када био кажњен и за које дело; и

д) уверење о његовом имовном стању и имовном стању његовог оца, ако је с њим у заједници, односно задруге, ако ова постоји и то све и у времену онеспособљења и у времену издавања уверења.

Имовно стање има да обухвати: покретну и непокретну имовину, ма где била; годишњи приход од занимања, зараде, службе, заната и других извора, месечну плату или пензију, колико плаћа личне годишње порезе, а колико отац, или задруга;

ђ) занимање пре одласка у рат и после рата;

е)ако је за рад потпуно неспособан: да ли је везан за постељу, да ли му треба туђа помоћ и ко се о њему стара; и

ж) ако је душевно болестан: ко му је законити старалац и где овај станује.

Пријаву са раније прибављеним документима и комисијским уверењем, као и са свима документима по овоме параграфу, команда војног округа доставља надлежном инвалидском суду на даљу одлуку.

Досуђена инвалиднина тече од дана пријаве за преглед и ради додељивања и уживања државне заштите и помоћи.

Лица, која у пријави за лекарско-комисијски преглед не изложе да траже државну заштиту и помоћ по овоме Закону, губе право на ове, ако се у року од три месеца, од извршеног лекарско-комисијског прегледа не пријаве накнадно надлежном инвалидском суду за ову заштиту и помоћ. У овоме случају право на инвалиднину стичу од дана накнадне пријаве.

Посебне напомене

I Уз §§ 56 и 57 не следује правилник.

II Уз § 57. видите и § 38. други став и §§ 67. и 72.

III Сви документи из § 57. морају се издати без таксе.

2. На инвалидску потпору.

§ 58.

За чланове породице, који сходно § 1. овога Закона траже државну заштиту и помоћ, пријаву подноси надлежном инвалидском суду законита жена погинулог, умрлог или несталог ратника, односно умрлог ратног инвалида.

Пре одлуке, надлежни инвалидски суд, по званичној дужности, прикупља, у колико нису прикупљени и поднети од стране заинтересованог лица ове документе:

а) уверење војне власти о погинулом, несталом за време борбе, односно умрлом мужу за време рата на војној дужности.

Ако се ово уверење не може добити и поднети и то званично утврди од стране војних власти, онда се место овог уверења имају

узети као доказна средства, под кривичном и материјалном одговорношћу и под заклетвом, искази најмање два војника-очевидца оне јединице, из које је погинули, нестали или умрли, а којима је тај догађај лично познат;

б) извод умрлих, ако јој је муж као признати ратни инвалид умро;

в) извод венчаних или и други одговарајући доказ о томе, да је умрлом била законита жена и уверење општинске власти, да до његове смрти није с њим била законитим путем разведена:

г) извод рођених за децу или и други одговарајући доказ о томе, ако имају право на државну заштиту и помоћ по овоме Закону:

д) уверење општинске власти да су сва деца жива, за коју се тражи помоћ и да су поверена њеном старању, ако је са мужем пре његове смрти законитим путем била разведена;

ђ) ако јој је муж умро као ратни инвалид, онда и решење, којим је признат за ратног инвалида;

е) уверење о владању;

ж) уверење о имовном стању мужа у времену његове смрти, по последњем ставу тач. д) § 57. овога Закона, а поред тога и уверење о имовном стању своме и своје деце.

Пријаву, жена погинулог, умрлог или несталог у рату, подноси најдаље у року од три месеца од дана званичног саопштења, да јој је муж погинуо, умро, односно нестао. На случај да нема доказа о овом саопштењу, онда у року од 6 месеци рачунајући од дана по-

враћаја Војске и Морнарице из ратног у редовно стање. Жена умрлог ратног инвалида у миру, пријаву подноси најдаље у року од три месеца од дана његове смрти.

Пријаве које не буду поднете у одређеним роковима, сматраће се као неблаговремене.

Досуђена инвалидска потпора тече од дана поднете пријаве за исту.

Посебне напомене

I Уз овај § не иде правилник.

II Видите и §§ 47., 72. и 97.

§ 59.

За ратну сирочад и умоболне, пријаву подноси њихов стараоц или општинска власт по званичној дужности. Ово може учинити и најближа родбина.

Пријава се подноси надлежном инвалидском суду на одлуку и то у року, који је предвиђен и за удовице у § 58. овога Закона. Инвалидски суд, по званичној дужности, прикупља податке у духу § 58. под а) и б) (извод умрлих и за мајку) г), д), ђ) и ж), а поред овога још и да ли су деца у школи и којој.

Ако старалац, односно надлежна општинска власт ово не учини, онда се поступа по одредбама § 47. овога Закона.

Досуђена инвалидска потпора тече од дана поднете пријаве за исту.

Посебне напомене

I Уз овај § не иде правилник.

II Видите §§ 47, 48, 49, 77 и 97.. овога закона.

3. За новчану помоћ.

§ 60.

Родитељи, који имају право на државну заштиту и помоћ по § 6. и 37. овога Закона и ову траже, подносе пријаву свом надлежном војном округу, ради лекарско-комисијског прегледа, сходно § 49. и 50. овога Закона, за утврђивање њихове неспособности за привредни рад, ако су млађи од 60 година старости; ако су старији од 60 година, онда пријаву подносе надлежном инвалидском суду. Пријаву подносе у року предвиђеном у § 58. овога Закона.

По извршеном лекарско-комисијском прегледу, команда војног округа доставља молбу надлежном инвалидском суду са уверењем о нађеној неспособности, а овај, ради одлуке, прикупља по званичној дужности све податке, у колико их заинтересовано лице није приложило и то:

а) уверење војне власти сходно § 58. под а) овога Закона о погинулом, умрлом или несталом сину за време рата, односно уверење црквене власти — извод умрлих — о умрлом сину, ако је овај умро као признати ратни инвалид;

б) извод венчаних за њега и његову жену, односно за мужа из првог, или другог брака, ако се по други пут женио, односно удала;

в) уверење општинске власти о владању и да ли је и када судски кажњаван и за која дела;

г) уверење општинске власти о имовном стању и порези према тач. д) § 57. овога Закона; и

д) уверење општинске власти да ли му је погинули, умрли односно нестали син био једини хранилац.

Досуђена новчана помоћ тече од дана пријаве.

Посебне напомене

I Уз овај § не следује правилник.

II Видите и §§ 1., 57. и 97. овога закона.

§ 61.

Свака општина дужна је, да води спискове и евиденцију свих личних инвалида, а тако исто и породица и родитеља, који уживају инвалидску потпору, односно новчану помоћ по одредбама овога Закона, а који живе на њеној територији. О свакој промени, која повлачи губитак инвалиднине, потпоре и помоћи, по одредбама главе Ш овога Закона, општинска власт је дужна да извештава државни орган, на чијој каси то лице прима инвалиднину, односно потпору или помоћ, а овај Министарство Социјалне Политике и Народног Здравља.

Ако се инвалид, односно породица и родитељи, који уживају државну заштиту и помоћ, преселе у другу општину, дужнису одјавити се код општинске власти, која ће о томе известити и надлежни војни округ за све личне инвалиде и финансијску власт за све који се из њене општине одселе.

Неизвршење овог повлачи казну по одредбама § 26. овога Закона.

Посебне напомене

I Уз овај § не следује правилник.

II Видите § 42. овога закона.

Б. ИНВАЛИДСКИ СУДОВИ.

§ 62.

О задобијању и губитку инвалиднине, инвалидске потпоре и помоћи, по одредбама овога Закона, решавају у првом степену инвалидски судови, а у другом и последњем степену Виши Инвалидски Суд.

§ 63.

Инвалидски судови, по правилу, постоје у местима штабова дивизијских обласних команада, са надлежношћу за сва лица, заштићена овим Законом, која стално бораве на територији дивизијске области.

Седиште им је при штабу дивизијске обласне команде.

Виши Инвалидски Суд је један за целу земљу и са седиштем при Министарству Социјалне Политике и Народног Здравља. По потреби може имати и више одељења.

Укидање појединих инвалидских судова и преношење надлежности ових на друге као и укидање појединих одељења Вишег Инвалидског Суда, наређује, према потреби Министар Социјалне Политике и Народног Здравља. —

Посебне напомене

I Уз §§ 62. и 63. не следује правилник.

II Уз § 63. видите § 100.

§ 64.

Инвалидски суд састоји се од 3 члана и једног деловође. Један члан мора бити активни судија окружног суда, други члан активни

судски официр, а трећи члан активни, резервни или пензионисани судски официр или активни и пензионисани судија; деловођа нижи резервни судски официр или дипломирани правник, првенствено ратни инвалид а чиновник је суда, — сви из места.

Председник Инвалидског Суда је најстарији члан суда, по рангу.

Чланови Инвалидског Суда и деловође морају имати заменике са истим условима као и стални чланови и деловођа.

Чланове и деловођу, као и њихове заменике поставља Министар Социјалне Политике и Народног Здравља у сагласности са ресорним Министрима.

Посебне напомене

Уз овај § не следује правилник.

II Видите и § 77. овога закона.

§ 65.

Виши Инвалидски Суд састоји се од шест чланова и деловође. За чланове се постављају: један активни „или пензионисани" судија Касационог или Апелационог Суда из Београда, један активни судија Окружног Суда за Град Београд, један активни судија Окружног Суда за Округ Београдски, један виши војно-судски официр, један официр (активни, резервни, пензионисани) ратни инвалид, дипломирани правник и један представник Министарства Социјалне Политике и Народног Здравља, дипломирани правник; деловођа суда је дипломирани правник, првенствено од ратних инвалида — сви из места Поставља их Министар Социјалне Политике и

Народног Здравља у сагласности са ресорним Министрима.

Најстарији члан по рангу је Председник Суда.

Сваком члану Вишег Инвалидског Суда и деловођи мора се одредити заменик са истим условима као и редовни чланови и деловођа.

Ако се образује више одељења Вишег Инвалидског Суда онда свако одељење има бити истог састава.

Посебне напомене

I Уз овај § не следује правилник.

II Законом о изменама и допунама од 4. децембра 1929 г. у првом ставу овог § између речи „активни" и речи „судија" уметнуте су речи „или пензионисани".

§ 66.

Чланови — судије инвалидских и Вишег Инвалидског Суда, ако нису у активној државној служби, полажу писмену заклетву на ову дужност пред Председником Суда.

§ 67.

Награду за рад члановима инвалидских судова и Вишег Инвалидског Суда, као и деловођама, одређује Министар Социјалне Политике и Народног Здравља. Потребне суме за ове награде, као и за материјалне издатке свих ових судова, падају на терет буџета Министарства Социјалне Политике и Народног Здравља.

§ 68.

Кад Инвалидски Суд добије пријаву са документима по § 47., 57., 58., 59. и 60. овога Закона за инвалиднину, инвалидску потпору и помоћ, предходно ће оценити, да ли је надлежан за доношење решења и да ли је пријава благовремено поднета.

Ако нађе да није надлежан, пријаву упућује Суду, за који мисли да је надлежан. Ако тај суд не прими надлежност, предмет упућује Вишем Инвалидском Суду, са образложеним мишљењем, због чега одбија надлежност. Виши Инвалидски Суд решава о сукобу, па предмет са својом одлуком шаље суду, који означи да је надлежан, а о томе извештава и суд, који је одбио надлежност.

Ако нађе да пријава није благовремено поднета, издаје потражиоцу о томе образложено решење. Противу овог решења има места жалби у року од 15 дана рачунајући од дана пријема писменог решења.

§ 69.

У благовремено поднетим пријавама, недовољно поднете доказе, који се траже за стицање права по овоме Закону, судови ће прибавити по званичној дужности од надлежних власти и осталих установа, па по томе донети решење. Све власти су дужне, да по овоме захтеву најхитније поступају.

Свако решење мора бити потпуно и јасно образложено. Форму истог прописаће Министар Социјалне Политике и Народног Здравља.

§ 70.

Противу решења инвалидског суда може се подносилац пријаве жалити Вишем Инвалидском Суду, у року предвиђеном у § 68. овога Закона.

Жалбе се предају суду, који је донео решење.

Доцније предата жалба одбациће се решењем, које се доставља жалиоцу као и свако друго решење. На благовременост мотриће суд по службеној дужности.

Посебне напомене

I Уз §§ 66. — 70. не следује правилник.

II Видите §§ 72. и 77.

§ 71.

Решења, са предметима и документима, по којима је досуђена инвалиднина, инвалидска потпора или помоћ, а противу којих се заинтересована страна у одређеном року није жалила, слаће Инвалидски Суд, по службеној дужности, Вишем Инвалидском Суду на расматрање и коначно решење и то у року од 10 дана по истеку рока за жалбу.

Виши Инвалидски Суд и без обзира на то, да ли постоји жалба заинтересованог лица, дужан је да свестрано расмотри решење и цео предмет, па према нађеном може и решење Инвалидског Суда, да потврди, поништи или преиначи, ако је стање ствари довољно ислеђено; у противном случају, вратиће предмет на дослеђење.

Решење Вишег Инвалидског Суда пуноважно је, ако је у решавању учествовало најмање четири члана, а решава се већином гла-

сова. На случај једнаке поделе гласова, одлучује глас на којој је председник.

Виши Инвалидски Суд доставиће Министарству Социјалне Политике и Народног Здравља препис сваког свог решења, којим се досуђује инвалиднина, инвалидска потпора или помоћ, или се раније досуђена смањује или повишава.

§ 72.

Све пријаве, записници, саслушања, молбе, изводи венчаних, умрлих и рођених, лекарска и друга разна уверења, жалбе и остала доказна средства и њихови преводи са страних на државни језик, која поједина лица имају прибавити и поднети ради задобијања заштите и помоћи по овоме Закону, ослобођавају се свију такса и издају се бесплатно.

Власти су дужне, да на исправама, издатим према овоме Закону, означе, с позивом на овај члан, да их издају без наплате таксе.

Посебне напомене

I Уз §§ 71. и 72. не следује правилник.

II Исправе издате без таксе по овоме § могу се употребити само за стицање права и помоћи предвиђених у овом закону.

III Видите § 96. овога закона и објашњење уз њега у „посебним напоменама".

Поновно суђење.

§ 73.

Заинтересовано лице, заштићено овим Законом, има право тражити поновно суђење за заштиту свога права у овим случајевима:

1. — када је прибавило нове доказе за своје право, које у првој поднетој пријави и пре донетог решења није употребило;

2. — када се јавне исправе у некој чињеници не слажу по садржини са фактичким стањем.

Молбу (за поновно суђење) подноси заинтересовано лице Инвалидском Суду, који га је од потраживања одбио и то најдаље у року од шест месеци, рачунајући од дана извршности судског решења по коме је од потраживања одбијен.

Ово поновно суђење може се, у горе означеном року, тражити само једанпут. Ако се поновно суђење не затражи у одређеном року, сматраће се молба као неблаговремена и то лице губи право на поновно суђење. Поновно суђење вршиће се и у случајевима предвиђеним у § 39. овога Закона.

Инвалидски Суд, који је донео решење, може у свако време исправити погрешке у писању или у рачунању, као и друге очевидне нетачности у решењу или у његовим отправцима. Нарочито се има, по службеној дужности, исправити писмени отправак решења онда, ако се он не слаже са донешеним решењем онако, како је било донето. Против одлуке, којом се одбија молба за исправљање, нема места засебном правном леку.

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 20.

Поновно суђење према § 73. за случајеве предвиђене у § 39. може се тражи-

ти и без обзира на рок, кад год наступи повећање степена неспособности.

Посебне напомене

Видите § 24. и 76. овог закона.

§ 74.

Све државне и самоуправне власти имају право тражити поновно суђење код надлежних Инвалидских Судова у овим случајевима:

1. — када добију извештај и прикупе доказе, да заинтересовано лице по поднетим податцима и доказима, или по имовном и по здравственом стању нема право на досуђену инвалиднину, додатке, инвалидску потпору и помоћ; и

2. — када се здравствено или имовно стање личног инвалида поправи, те има законског основа да се смањи или сасвим обустави издавање инвалиднине, додатака, инвалидске потпоре или помоћи.

Посебне напомене

I Уз овај § не следује правилник.

II Видите §§ 40, 73, 76. овог закона.

§ 75.

Министар Социјалне Политике и Народног Здравља овлашћује се, да наређује, када за сходно нађе, повремену, општу, делимичну или појединачну ревизију здравственог и имовног стања ратних инвалида и лица заштићених овим Законом и да тражи поновно суђење.

Ревизију здравственог стања вршиће сваке године и рекрутне комисије војног округа, а нарочито оних личних ратних инвалида, код

којих буде утврђена привремена инвалидност при првом прегледу за задобијање инвалиднине, сходно § 49. и 50. овога Закона.

§ 76.

Надлежни Инвалидски Суд, по оцени прибављених доказа и на основу ранијих података приложених предмету, утврђује: да ли постоји или не који од случајева предвиђених у § 73. и 74. овога Закона, па према томе, доноси и решење о умесности поновног суђења, или одбијању молиоца.

Ако Суд уважи захтев о поновном суђењу, онда ће истим решењем расправити и питање по траженом праву молиоца. Донето решење Инвалидски Суд доставља и молиоцу и Министру Социјалне Политике и Народног Здравља, који на то решење имају право жалбе у року од 15 дана од дана пријема; потом упућује цео предмет Вишем Инвалидском Суду на расматрање и решење и то у року од 10 дана по истеку рока за жалбу, без обзира на то, да ли на то решење постоји или не постоји жалба.

Ако Инвалидски Суд не уважи захтев о поновном суђењу, онда донето образложено решење доставља само заинтересованом лицу. Ово решење подлежи расматрању и решењу Вишег Инвалидског Суда само по жалби заинтересованог лица.

Виши инвалидски Суд доноси своју одлуку сходон § 71. овога Закона.

Посебне напомене

I Уз §§ 75. и 76. не следује правилник.

II Видите §§ 73. и 74. овога закона.

§ 77.

Пријаве и жалбе, које су по овоме Закону везане за рок, сматраће се за благовремене, ако су последњег дана, у одређеним роковима по овоме Закону, предате лично, или поштом на рецепис, надлежном војном округу или надлежном Инвалидском Суду.

У одређени рок не рачуна се дан, у који је жалиоцу извршена предаја решења. Ако би последњи дан рока жалбе пао у дан када суд не ради, онда се за последњи дан има да рачуна први радни дан суда.

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 21.

Жалба по првом ставу § 77 подноси се власти против чијег је решења управљена.

Пропис последњег става § 77 односи се и на жалбе, које се предају војним властима.

ГЛАВА IV.

Откуп инвалиднине и инвалидске потпоре

§ 78.

Уживаоцима инвалиднине и инвалидске потпоре по овоме Закону, може Држава, на њихову молбу, откупити једном за свагда инвалиднину и инвалидску потпору.

Откуп ће се вршити првенствено од ратних инвалида са мањим процентима неспособности и млађих година, па затим од удова са децом, која већ привређују или ће ускоро почети привређивати.

Неће ће се вршити откуп инвалиднине ратних инвалида I. и II. групе, потпуно неспособних за сваки рад, као и инвалидске потпоре сирочади, којима је продужено давање ове и преко 16 година живота због школовања. Неће се такође вршити ни откуп новчане помоћи родитеља.

§ 79.

Откуп инвалиднине и инвалидске потпоре, вршиће се у циљу, да се молиоцима омогући амелиорација земљишта и рационалније обрађивање истом: затим за подизање станова, за набавку пољопривредних справа, стоке и прибора, за набавку машина, алата и материјала за разне занате и кућну индустрију, као и за вођење трговине и заната, па било да молилац ради самостално, у задрузи или заједници са другим лицима.

§ 80.

Уживаоци инвалиднине и инвалидске потпоре, ради откупа ових, имају да испуне ове услове:

1. — да нису млађи од 21 годину ни старији од 50 година;

2. — да су физички још толико, способни, да могу руководити радњама и пословима, ради којих и траже откуп; и

3. — да дају довољно моралног и материјалног јемства, да ће практичном и продуктивном употребом капитала створити себи или онима, које су дужни издржавати, повољније услове за пристојан живот, него примањем инвалиднине, односно потпоре.

§ 81.

Лица, која траже откуп инвалиднине, односно инвалидске потпоре, обратиће се молбом Министру Социјалне Политике и Народног Здравља. Уз молбу приложиће:

1. — извршно судско решење о досуђеној инвалиднини или инвалидској потпори, у препису овереном од надлежне власти;

2. — извод рођених за себе и чланове породице, или други томе одговарајући доказ; —

3. — уверење општинске или полицијске власти о владању;

4. — уверење општинске власти о имовном стању и садањем занимању. Код личних инвалида још и о занимању пре онеспособљења;

5. — уверење лекарске комисије надлежног војног округа у смислу § 49. овога Закона. Из тога уверења има се видети: опште стање здравља при прегледу, а код личних инвалида још и диагноза ране, повреде, озледе, због које је у своје време оглашен за ратног инвалида. Деца се изузимају од прегледа;

6. — мишљење општинске власти (суда и одбора), да даје гаранције, да ће доиста добивени откуп употребити у сврху, ради које тражи откуп; и

7. — удова са малолетном децом испод 16 година поднеће, поред осталог, и одобрење старатељског судије.

§ 82.

Молбе за откуп инвалиднине или инвалидске потпоре расматра комисија, коју именује Министар Социјалне Политике и Народног Здравља из свог подручја, а састоји се од три члана, санитетског референта и деловође.

Према податцима из § 81. овога Закона, комисија предлаже Министру: да ли треба откупити инвалиднину, односно инвалидску потпору, за који број година и са којом сумом.

Откупнина ће се обрачунавати на бази рачунске ренте за највише 15 година, рачунајући по 6 % интереса.

Одлуку доноси Министар Социјалне Политике и Народног Здравља, по предлогу комисије и она постаје извршна чим молилац да писмени пристанак на додељену му суму.

Награду за рад члановима комисије, референту и деловођи, одређује Министар Социјалне Политике и Народног Здравља из прихода „Народног Инвалидског Фонда".

§ 83.

За откуп инвалиднине и инвалидске потпоре уносиће се сваке године потребне суме у Државни Буџет.

§ 84.

Пореске односно финансијске управе обуставиће исплату инвалиднине, инвалидске потпоре, сваком оном лицу коме је исплаћен откуп и то од првог наредног месеца иза месеца у коме је извршена исплата. По извршеној исплати ово ће развести по својим контролницима, с позивом на решење Министра Социјалне Политике и Народног Здравља и о томе известити Министарство Социјалне Политике и Народног Здравља и Министарство Финансија.

§ 85.

Лица, којима је откупљена инвалиднина, односно инвалидска потпора, задржавају и даље право на државну заштиту и помоћи предвиђене у § 6. под 1. у тач. 3. и 4. и под П. у тач. 2., а под условима предвиђеним овим Законом.

Посебне напомене

Уз §§ 78.—85. не следује правилник.

ГЛАВА V.

Народни Инвалидски Фонд.

§ 86.

„Народни Инвалидски Фонд" установљен Инвалидским Законом од 17.XI.-1925. године остаје и даље.

§ 87.

У основни капитал „Народног Инвалидског Фонда" улазе:

1. — Субвенција, која ће се сваке године предвиђати и одобравати Државним Буџетом;

2. — Готовина овога Фонда на дан 31. XII. 1928. године код Државне Хипотекарне Банке;

3. — Обвезнице које се добијају по чл. 10. Закона о исплати ратне штете и 50% прихода предвиђеног чл. 4. и 5. истога Закона; и

4. — Инвалидски Фондови, који ликвидацијом, према уговорима о миру и конвенцијама, припадају нашој Држави.

§ 88.

Приходе „Народног Инвалидског Фонда" сачињавају:

1. — Приходи од основног капитала поменутог у предњем параграфу овога Закона.

2. — 50% прихода по чл. 4. и 5. Закона о исплати ратне штете;

3. — 3% чистог прихода свакога кола Државне Класне Лутрије;

4. — добровољни прилози, поклони и завештања, намењени потпомагању инвалида, односно приходи ових, ако по завештању прилози и поклони не улазе у основни капитал; и

5. — приходи, који су овим или другим законима додељени овоме Фонду, или који буду одређени другим законима.

§ 89.

Фонд за војне инвалиде, установе Кнеза Михаила (Закон о потпори војних инвалида од 8. јула 1878. године) остаје и даље, с тим, да се има употребити искључиво за подизање Инвалидског Дома.

Приходи његови служе за јачање Фонда.

§ 90.

Приходи „Народног Инвалидског Фонда", предвиђени у § 88. овога Закона, употребљаваће се:

1. — за лечење ратних инвалида по § 19. овога Закона;

2. — За обуку ратних инвалида, по § 23. овога Закона, у колико се обука не би вршила у државним установама;

3. — за лечење и снабдевање протезама и другим ортопедским средствима сакатих чланова породица по § 34. овога Закона;

4. — за подизање, проширење, уређење и издржавање државних установа намењених искључиво на корист инвалида.

Изузетно, приходи „Народног Инвалидског Фонда", у колико буду довољни, могу се употребити:

а) за указивање хитне, тренутне помоћи ратним инвалидима, удовама, сирочади и родитељима заштићених овим Законом;

б) за набавку и транспортне трошкове разних пољопривредних справа и других алата, ради оснивања или побољшања самосталног привредног положаја ратних инвалида;

в) за набавку и транспортне трошкове шиваћих стројева за удове, заштићене овим Законом, које имају под својим старањем најмање двоје женске деце пристигле за рад на шиваћем стroју, а плаћају испод 60 динара годишње порезе;

г) за набавку и транспортне трошкове одела, обуће и рубља за оскудне ратне инвалиде;

д) за помоћи ратним инвалидима — ђацима за набавку учила и за благодејања, по § 22. овога Закона;

ђ) за давање помоћи жени или деци умрлих ратних инвалида по § 31. овога Закона;

е) за израду свих потребних формулара и набавку картотеке за статистику лица заштићених овим Законом;

ж) за исплату награда члановима комисије по § 82. и чланова Управе „Народног Инвалидског Фонда" по § 92. овога Закона; и

з) за све остале ситне трошкове, непредвиђене овим Законом.

§ 91.

Готов новац биће на чувању и приплоду код Државне Хипотекарне Банке, а хартије од вредности на чувању код Главне Државне Благајне.

Покретна имовина коју фонд добије поклоном, ако се продаје, продаће се јавно или на берзи и добивени новац такође предати Државној Хипотекарној Банци, као приход овога Фонда, ако завештањем није друкчије предвиђено. Непокретна имања Фонда могу се отуђити или оптеретити само по одобрењу Министра Социјалне Политике и Народног Здравља у сагласности са Председником Владе и Министром Финансија.

§ 92.

При Министарству Социјалне Политике и Народног Здравља постоји „Управа Народног Инвалидског Фонда", којој је задатак да води бригу о Фонду и да подноси Министру предлоге о управљању и утрошку Фонда за сврхе нанамењене овим Законом. Управу сачињава: председник, два члана и деловођа, које именује Министар Социјалне Политике и Народног Здравља и то председника из редова чланова Државног Савета, а чланове и деловођу од својих чиновника.

Награду за рад члановима и деловођи Управе одређује Министар Социјалне Политике и Народног Здравља из прихода „Народног Инвалидског Фонда".

Сви документи примања и издавања овога Фонда морају бити визирани од органа Главне Контроле, а годишњи рачуни разрешени од Главне Контроле.

ГЛАВА VI.

Завршне одредбе.

§ 93.

Ратни инвалид има право на лечење и добијање протеза и других помоћних ортопедских средстава и пре извршног судског решења о праву на инвалиднину, када исправом војне власти докаже да је рану, повреду или озледу, добио у рату и без своје кривице.

§ 94.

Лица, држављани Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, заштићена овим Законом, могу изузетно уживати инвалиднину, инвалидску потпору или помоћ изван Државе по одобрењу Министра Социјалне Политике и Народног Здравља и то само за време потребног специјалног лечења, ако се по лекарском уверењу морају лечити на страни.

§ 95.

Ратним инвалидима и осталим лицима, заштићеним овим Законом, који Уживају од Државе плату или пензију, издаваће се до регулисања пензије и инвалиднине месечно аконтација, по одредбама Закона о Устројству Војске и Морнарице, или Закона о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда, или Закона о државном саобраћајном особљу.

§ 96.

На инвалиднину, инвалидску потпору и помоћ по овоме Закону, не плаћа се порез, нити какав други јавни прирез.

Ратни инвалиди ослобођавају се таксе за прво оснивање и протоколисање самосталне радње.

Посебне напомене

I На инвалиднину и друге помоћи по овоме закону не плаћа се порез нити какви прирези било државни, самоуправни и ма какви други јавни прирези.

II Оделењу Пореза Министарства Финансија част је на предње питање дати следећи одговор, на основу чл. 43. зак. о таксама:

У члану 96 Инвалидског закона прописано је да се инвалиди ослобођавају плаћања такса за протоколисање и оснивање радња. Лично и Месно право су таква права која се морају стећи пре оснивања точаринске радње. По односним законским прописима не може се ни приступити оснивању такве радње ако се немају та два права. Сем тога та два права нису увек везана за сопствену радњу дотичног лица. Може лице са личним правом бити деловођа у туђој радњи, али мора и као такав имати лично право; може неко лице бити трговац или индустријалац па имати зграду са месним правом. Нису ова два права услов да се мора оснивати таква радња, већ су то права која дају извесну квалификацију дотичној личности да може, ако хоће, обављати такву радњу или да се у дотичној згради може обављати таква радња. Ова се, дакле права морају стећи пре оснивања радње, па се на њихово стицање не може односити бенефиција из чл. 96. Инвалидског Закона.

Ово је у толико јасније кад се зна да месно право *стиче зграда*, која га задржава и променом власника, те ако би држава и хтела изићи на сусрет инвалиду не може и не мора излазити у том погледу на сусрет евентуалном купцу његове зграде, која би стекла месно право без плаћања таксе.

(Објашњење Одељења Пореза Мин. Финансија из 1929 г. Бр. 100450/29).

§ 97.

Сви лекари, који су по одредбама овога Закона дужни вршити бесплатан преглед заштићених лица овим Законом и издавати уверења, као и све власти, које имају прикупљати податке или издавати уверења за стицај, уживање или губитак права или повластица, по овоме Закону, или решавати о тим правима и повластицама, дужне су све те предмете сматрати као хитне. За умишљено или нехатно неизвршење и одуговлачење овога, казниће се одговорно лица према прописима који постоје

Посебне напомене

Уз §§ 86 — 97. не следује правилник.

§ 98.

„За стицање права на инвалиднину, инвалидску потпору и новчану помоћ, поред осталих услова предвиђених овим Законом, узима се у обзир и имовно стање према порезу по првом ставу § 99.

Код ратног инвалида узима се порез који је у времену онеспособљења плаћао на своју личну имовину, па ако је тада био у задрузи, и овај део задружног пореза који је тада припадао на његовог оца са пунолетним синови-

ма, односно ако отац тада није био у животу, онај део пореза, који је припадао на инвалида.

Код породице и родитеља погинулих, умрлих или несталих ратника, или умрлих ратних инвалида, узима се порез који је покојник у времену смрти или нестанка плаћао на своју личну имовину, па ако је тада покојник био у задрузи, и онај део задружног пореза који је тада припадао на његовог оца, односно ако отац тада није био у животу, онај део пореза, који је припадао на лице од кога доводе своје право.

Као задруга сматра се заједница живота и имања оца са пунолетним синовима, а тако исто и породице ратника, који су у рату погинули, умрли или нестали и породице умрлих ратних инвалида".

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 22.

Лицима, која су према § 98 и према првом, другом и трећем ставу § 99 сиромашног стања и испуњавају остале услове овога Закона, али им приходи по четвртом ставу § 99 прелазе одређени износ, досудиће се инвалидске принадлежности с тим, да немају права на пријем истих, све док им ови приходи буду прелазили одређени износ.

Посебне напомене

Параграф 98. измењен је цео законом о изменама и допунама од 4. децембра 1929 год. Тај нови текст, који је сад на снази оштампан је на-

пред под знацима навода „ ". Овде доносимо ранији текст § 98. који је престао да важи 7. децембра 1929 год.

За стизање права на државну заштиту и помоћ, поред осталих услова предвиђених овим Законом, узима се у обзир и имовно стање према порези, коју заинтересовано лице плаћа.

Пореза се рачуна:

1. — код личних ратних инвалида из времена њиховог онеспособљења;

2. — код породица и задруга погинулих, умрлих или несталих ратника, или умрлих ратних инвалида, из времена погибије, смрти или нестанка лица, од којих породица и родитељи доводе своје право.

Као задруга у погледу порезе сматра се свака она заједница. коју предвиђа Грађански Закон или који други закон као породичну задругу.

Као задруга сматра се и заједница живота и имања оца са пунолетним синовима, а тако исто и породице ратника, који су у рату погинули, умрли или нестали и породице умрлих ратних инвалида.

§ 99.

Као сиромашна лица сматрају се она, која не плаћају годишње порезе укупно више од 120.— динара без допунског пореза: на земљиште, на зграде, на радње, занимање и на капитал.

„На право пријема инвалиднине не утиче порез, који плаћају лични инвалиди на своје плате, пензије и на њихове додатке, ако их примају на самоуправној каси, без обзира на величину ових прихода, као ни порез који плаћају лични инвалиди на своје пензије и

на њихове додатке, ако их примају на државној каси, без обзира на величину ових прихода. На право пријема инвалидске потпоре не утиче ни порез, који плаћају породице на пензије и додатке, ни величина ових прихода, ако их примају на државној или самоуправној каси и по лицу од кога доводе право на пензију и инвалидску потпору".

Порез на приходе од самосталног телесног и несамосталног рада, који се исплаћује одсеком, дневно, недељно или четрнајестодневно, не утиче на право пријема инвалиднине, потпоре и помоћи, као и на пријем додатака по § 12. овога Закона.

У смислу овога Закона сматрају се сиромашнима и лица, којима се приход од несамосталног рада исплаћује месечно, ако им месечни приход у новцу и у натури не прелази суму од 1.800.— динара, ако су самци; а ако су жењени суму од 2.200.— динара и уз то још и за свако дете до навршене 16. године по 400.— динара.

„При оцени сиромашног стања порези из другог и трећег става и порези на приходе из четвртог става овога параграфа не сабирају се са порезима из првог става."

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 23.

Као самци сматрају се и удовац или удова, који немају деце поменуте под тач. 3) § 40.

Сва лица, која имају деце, поменуте под овом тачком, сматрају се сиромаш-

ним, ако им месечни приход у новцу и у натури не прелази суму од 2.200 динара и уз то још за свако такво дете по четири стотине динара.

У случајевима, да је који порески објекат привремено ослобођен од порезе, ценсус првог става § 99 одређује се према прописима предпоследњег и последњег става члана 3 Закона о непосредним порезима, који гласе:

„Привремено ослобођени порез разрезује се и уноси у целокупно задужење дотичног пореског обвезника, па се тај део пореза, с позивом на односно ослобођење, једновремено расходује пореском обвезнику.

У свима случајевима, кад се на основу висине пореског задужења (порески ценсус) стичу или губе каква права, узима се у обзир целокупно задужење дотичног пореског обвезника, у смислу предходног става".

Посебне напомене

У § 99. Закона о изменама и допунама од 4. децембра 1929 год. измењен је дотадашњи став трећи и тако измењен постао ставом другим, а на његово место, као став трећи дошао је дотадашњи став други непромењен затим је додат још један нов став као последњи и пети по реду. Према томе у овај § унети су као нови, ставови други и последњи.

Избачени и укинути став трећи гласио је:

„На право пријема инвалиднине не утиче пореза, коју плаћају лични инвалиди на своје плате, пензије и на њихове додатке, ако их примају на државној или самоуправној каси. Тако исто на право пријема инвалидске потпоре не утиче пореза, коју плаћају породице на пензију и додатке, ако их примају на државној или самоуправној каси и по лицу од кога доводе право на пензију и инвалидску потпору."

ГЛАВА VII.

Прелазна наређења.

§ 100.

Виши Инвалидски Суд по § 63. и 65. овога Закона има се образовати и отпочети рад 15. јула 1929. године, кога дана престају радити садањи Виши Инвалидски Судови у Београду, Загребу и Сарајеву. Ови ће судови све несвршене предмете (по списку), деловодне протоколе, записнике и осталу архиву предати одмах, после овога датума, новообразованоме Вишем Инвалидском Суду.

§ 101.

Инвалидски судови по § 63. и 64. овога Закона образоваће се и отпочети рад 15. августа 1929. године.

Среске судије, односно појединачне судије при првостепеним (окружним) судовима, који су према Инвалидском Закону од 1925. године решавале инвалидске предмете у првом степену, доставиће све несвршене предмете до 15. августа, по списку, на рад Инвалидском Суду надлежном за њихову територију. Све свршене предмете средиће и по списку предавати надлежном Инвалидском Суду,

чим по њима издаду уверења по одредбама (§ 104.) овога Закона.

За предмете за које је предата молба за ова уверења, првостепени судови ће их издавати све „до 31. децембра 1929. године закључно“, па потом и те последње предмете, као и оне по којима није тражено уверење, доставити, по списку, надлежном Инвалидском Суду, најдаље „до 31. јануара 1930. год.“.

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 24.

Као несвршени предмет имају се нарочито сматрати:

1) Предмети поменути у чл. 103. Инвалидског закона од 1925 год. и у опште предмети по којима је тражено прво суђење, а по којима решење до 13 јула 1929 год. није постало извршно;

2) Они предмети, по којима је тражено превођење на инвалидске принадлежности по Инвалидском закону од 1925 године, а решење по овоме тражењу до 13 јула 1929 године, није постало извршно;

3) Они предмети, поменути у трећем ставу чл. 105 и у чл. 106 и 107 Инвалидског закона од 1925 године, по којима ново решење до 13 јула 1929 године није постало извршно;

4) Они предмети, поменути у предпоследњем ставу чл. 105 Инвалидског закона од 1925 године, по којима разлози за коначну обуставу нису саопштени интересованој страни, или решење о обнови поступка није постало извршно, или решење по главној ствари није постало извршно;

5) Предмети по којима су виши инвалидски судови у Београду, Загребу и Сарајеву донели решење по главној ствари, ако је потребно да се учини исправка овога решења, а исто није примљено у Вишем инвалидском суду на исправку пре 15 јула 1929 године.

Решење нижег суда, које је подлежало расматрању Вишег инвалидског суда само по благовременој жалби, а на које жалба у опште није поднета, или није благовремено поднета, постаје извршно по истеку рока за подношење жалбе, ако је овај рок истекао пре 13 јула 1929 године. Ако овај рок истиче 13 јула 1929 године, или доцније, решење не постаје извршно; овакав предмет има се дакле сматрати као несвршен.

Посебне напомене

У последњем ставу § 101., изменама и допунама од 4. децембра 1929 год. речи „ до 1 децембра 1929 године” замењене су речима „до 31. децембра 1929 године закључено” а речи: „до краја тога месеца” замењене су са речима „до 31. јануара 1930. год.

§ 102.

Инвалиднина, инвалидска потпора и помоћ по овоме Закону почиње тећи од 1. јануара 1930. године.

Инвалиднина, додатци и новчана потпора, досуђени извршним решењима по одредбама Инвалидског Закона од 1925. године, издаваће се свима до 30. септембра 1929. године закључно. После овога рока издаваће се само оним лицима, која у смисяу овога Закона, поднесу уверење надлежног суда, да испуњавају све услове за пријем инвалиднине, односно инвалидске потпоре или новчане помоћи по прописима овога Закона.

Лицима, којима према предњем ставу овога параграфа буде продужена исплата и после 1. октобра 1929. године а која до 1. јануара 1930. године не буду преведена на нове принадлежности, исплата ће се наставити и даље. По извршеном превођењу извршиће се обрачун и исплатити евентуална разлика, рачунајући од 1. јануара 1930. године.

„Више примљена разлика између старих и признатих нових принадлежности неће се наплаћивати".

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 25.

Оним лицима, која нису преведена на инвалидске принадлежности по Инвалидском закону од 1925 године а којима је на основу чл. 102 Инвалидског закона од 1925 године била привремено продужена исплата инвалидских принадлежности, досуђених им по ранијим законима — исплата ових принадлежности има се обуставити од 1 октобра 1929 године па све док извршним решењем инвалидског суда по § 107 новога Закона не буду преведена на нове принадлежности.

Лицима, којима према овоме параграфу буде продужена исплата и после 1 октобра 1929 године, а која до 1 јануара 1930 године не буду преведена на нове принадлежности, исплаћиваће се и даље инвалиднина, инвалидска потпора и додаци, било лични, било породични, досуђени извршним решењима по одредбама Инвалидског закона од 1925 године. По извршеном превођењу извршиће се обрачун и исплатити евентуална разлика, рачунајући од 1 јануара 1930 године. Ако примљене принадлежности по Инвалидском закону од 1925 године буду веће од принадлежности по Инвалидском закону од 1929 год., разлика се неће исплаћивати.

Инвалидски судови при штабовима дивизијских области доставиће првог и петнајстог сваког месеца надлежној финансијској власти списак преведених лица. На основу ових спискова финансијске власти обуставиће исплату принадлежности по Инвалидском закону од 1925 године све док им интересована лица не буду поднела оверен препис извршног решења о превођењу на нове принадлежности.

Посебне напомене

У овом § изменама и допунама од 4. децембра додато је само последња реченица у последњем ставу. Избачено није ништа.

§ 103.

Инвалиднина, новчана потпора и додатци, досуђени по одредбама Инвалидског За-

кона од 1925. године, у сваком случају престају тећи од 1. октобра 1929. године и то:

1. — Свима признатим ратним инвалидима испод 30% онеспособљености.

У ове спадају и они ратни инвалиди, који су са тим процентом, према чл. 44. Иовалидског Закона од 1925. године, примали пуну инвалиднину;

2. — свима признатим грађанским ратним инвалидима оба пола, њиховим породицама и родитељима према чл. 3. Инвалидског Закона од 1925. године;

3. — свима војним инвалидима — мирног доба — према чл. 4. и 5. Инвалидског Закона од 1925. године и чл. 26. и 27. Закона о потпори војних инвалида од 1878. године са изменама и допунама овога Закона до 1914. године, као и породицама и њиховим родитељима, којима је она додељена после ступања на снагу Инвалидског Закона од 1925. године.

Као инвалиднина не сматра се потпора, која је извршним решењима надлежних судова у смислу чл. 27. Закона о потпори војних инвалида од 1878. године, са изменама и допунама до 1914. године, призната подофицирима и значарима или њиховим породицама по одредбама чл. 24. и 25. Закона о Устројству Војске од 1904. године и пре ступања на снагу Инвалидског Закона од 1925. год.

4. — свима активним официрима ратним инвалидима, који су примали инвалиднину према чл. 114. Инвалидског Закона од 1925. године, као и свима личним ратним инвалидима, који нису сиромашни;

5. — свима ратним инвалидима, као и лицима, која су од ових доводили своје право, ако су због разних болести, било ранијих, било задобивених у рату или и доцнијих, признати за ратне инвалиде, извршним решењима надлежних судова после 1. октобра 1915. године;

6. — свима онима који су извршном судском пресудом кажњени по одредбама тач. 1. под в) § 5. овога Закона;

7. — свима онима одсељенима, који су по обнародовању овога Закона не врате у Отаџбину до 1. новембра 1929. године;

8. — свима онима за које постоји који од случајева побројаних у § 42. овога Закона;

9. — свима породицама и родитељима лица поменутих у тач. 6., 7. и 8. овога параграфа;

10. — свима онима код којих постоји случај из другога става § 109. овога Закона;

11. — свима породицама и родитељима умрлих ратних инвалида од 20., 30., 40. и „50%“ онеспособљености којима су призната права по одредбама Инвалидског Закона од 1925. год., у колико такви случајеви постоје;

12. — свима родитељима, према § 37. овога Закона, који имају пунолетног сина и чији погинули, нестали или умрли син има породицу (жену и децу), која прима инвалидску потпору; и

13. — браћи и сестрама погинулих, умрлих и несталих ратника и умрлих ратних инвалида, као и за рад неспособној деци, као таквој, преко 16. године старости, која су примала инвалиднину по одредбама чл. 53. Инвалидског Закона од 1925. године.

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 26.

Право на све врсте заштите и помоћи, побројане у § 6, губе првог октобра 1929 године по самом Закону — без поновног суђења —:

1) Лица наведена у првом ставу тач. 1, у тачци 2, у првом ставу тачке 3 § 103;

2) Лица, која су доводиласвоје право од ратних инвалида наведених у тач. 5 § 103;

3) Лица, наведена у тач. 6 и 8 § 103 као и лица која су од ових доводила своје право;

4) Лица наведена у тач. 10, 11, 12 и 13 § 103.

Личним ратним инвалидима, наведеним у тач. 4 § 103, инвалиднина такође престаје тећи 1 октобра 1929 године. Ако ови инвалиди не губе право на остале врсте државне заштите и помоћи из § 6 по коме другом основу, задржавају ова права и даље, у колико нису условљена сиромашним стањем.

Сви наши држављанима, који су се 13 јула 1929 године затекли у иностранству, а досуђене су инвалидске принадлежности и одобрено им је по чл. 93 Инвалидског закона од 1925 године уживање истих у иностранству — ове се принадлежности имају исплаћивати и на даље све до 1 октобра 1929 године, под условом да та лица нису изгубила то право са кога другог разлога предвиђеног Инвалидским законом од 1929 године.

Оним нашим држављанима, који су се 13 јула 1929 године затекли у иностранству, а досуђене су им инвалидске принадлежности, али им уживање истих у иностранству није одобрено — исплата инвалидских принадлежности може им се одобрити само у случају предвиђеном у § 94 Инвалидског закона од 1929 год.

Сви они одсељеници који су се 13 јула 1929 године затекли у иностранству, а којима су дотле биле досуђене инвалидске принадлежности, као и лица, која од ових доводе своје право, губе по самом Закону — без поновног суђења — 1 новембра 1929 године са повратном снагом од 1 октобра 1929 године право на све врсте државне заштите и помоћи, ако се до 1 новембра 1929 године не врате у Отаџбину. Они који се у року најдаље за три године, рачунајући од дана одласка врате у Отаџбину, задобијају накнадно, од дана повратка, право на уживање државне заштите и помоћи, ако и на даље испуњавају услове овога Закона. Право на државну заштиту и помоћ не губе по овом основу она лица, којима је по § 94 одобрено уживање инвалидских принадлежности у иностранству, или која се у иностранству налазе по налогу државних или самоуправних власти

Као породице и родитељи по тач. 5 § 103 имају се сматрати само лица, која доводе своје право од ратника, који су извршним решењем били признати за

ратне инвалиде и доцније умрли. Овај пропис не односи се, дакле, на породице и родитеље оних ратника по тач. а), б) и в) под 2 § 1 који су у рату погинули, у рату умрли од задобивених рана, повреда, или озледа или од болести задобивених при вршењу обавезне и одређене војне дужности или за време борбе нестали.

Посебне напомене

У овом § изменама и допунама од 4. децембра 1929. год. додате су у тач. 11. речи „и 50%".

§ 104.

Лица, која налазе да имају право на пријем инвалиднине, „инвалидске потпоре и новчане помоћи" и после 1. октобра 1929. године, дужна су да се одмах по ступању на снагу овога Закона, писмено пријаве суду, који је по одредбама Инвалидског Закона од 1925. године и „решавао у првом степену о томе" праву, те да им овај изда уверење, да испуњавају услове за пријем инвалиднине, инвалидске потпоре или новчане помоћи по прописима овога Закона.

„Остала лица која сматрају да имају ма које право по овоме Закону и после 1. октобра 1929. године, такође су дужна ради признања тога права да се пријаве суду, који им је у првом степену био признао право по ранијим законским прописима".

Општинске власти објавиће ово јавно у својим општинама и нарочито скренути пажњу на рок до кога се најдаље имају поднети

пријаве и на последице ако се не поднесу, с обзиром на § 108. овога Закона.

Уз пријаву приложиће, у колико је коме по одредбама овога Закона потребно:

а) Лични инвалиди:

1. Инвалидски Лист — Уверење — у овереном препису, у коме је означена и диагноза и проценат онеспособљености;

2. уверење лекара, самоуправног или државног надлежног за место из кога је молилац: да стање инвалидности према Инвалидском Листу — Уверењу — није побољшано. Ако је стање побољшано, онда тачно описати у чему је ово побољшање.

Лекар је дужан да у уверењу назначи, да се уверио у идентичност прегледаног.

Активни и пензионисани официри подносе, из места становања, уверење војног лекара, кога одреди надлежна војна власт.

3. Уверење надлежних државних, односно самоуправних власти:

а) о имовном стању према тач. д) § 57. овога Закона;

б) да су му живи сви чланови породице на које прима додатак по Инвалидском Закону од 1925. године;

в) да није кажњен по одредбама тач. 1. под в) § 5. овог Закона; и

г) да не постоји ни један од случајева из § 42. овога Закона. Да не постоји случај из тач. 7. и 9. истога параграфа молилац ће, ако је био активни или резервни официр, поднети уверење Министарства Војске и Морнарице.

б) Породице:

Уверење надлежних државних, односно самоуправних власти:

1. — о имовном стању према другом ставу тач. д) § 57. овога Закона;

2. — да се удова није преудала и каквог је владања;

3. — да су живи сви чланови породице, који уживају инвалидску потпору;

4. — да нису ни чланови породице, ни лица, од којих доводе своје право на инвалидску потпору, кажњавани по одредбама тач. 1. под в) § 5. овога Закона;

5. — да не постоји ни један од случајева из § 42. овога Закона. За случај из тач. 7. и 9. тога параграфа подноси се уверење Министарства Војске и Морнарице, ако је лице, од кога се доводи право на инвалидску потпору било активни или резервни официр у оставци, односно разрешен службе резервног официра;

6. — за децу, којој је због школовања продужена исплата инвалидске потпоре, према чл. 53. Инвалидског Закона од 1925. године, поднеће се и уверење школске власти о томе; и

7. — да ли је које дете, које ужива инвалидску потпору, ступило у који завод, војну или грађанску школу, у којима добија бесплатно и потпуно издржавање.

в) Родитељи:

Уверење надлежних државних, односно самоуправних власти:

1. — о имовном стању, према другом ставу тач. д) § 57. овога Закона;

2. — да погинули, умрли или нестали син нема породице (жену или децу), која прима инвалидску потпору;

3. — да немају другог пунолетног сина;

4. — о годинама старости;

5. — уверење лекара, државног или самоуправног, надлежног за то место, да стање неспособности за рад није побољшано, ако су испод 60 година;

6. — да се после погибије, нестанка или смрти сина, од кога заснивају своје право нису женили, односно мајке преудавале;

7. — да нису било они, било лице, од кога доводе право на потпору, односно помоћ, кажњавани по одредбама тач. 1. под в) § 5. овога Закона; и

8. — да не постоји ни један од случајева из § 42. овога Закона.

Ако је син, од кога доводе своје право био активни официр у оставци, или резервни официр разрешен ове службе, сходно тач. 7. и 9. § 42. овога Закона, онда подносе и уверење Министарства Војске и Морнарице.

За несавестан преглед и издавање уверења из овога параграфа, лекари и представници општинских власти одговарају по одредбама Закона, а лекари још и због тога, ако се одмах не одазову захтеву за преглед и издавање уверења.

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 27.

Пријаве по § 104 које се према другом ставу § 108 имају сматрати као благовремене, подносе се после 31 децембра

1929 године Инвалидском суду при штабу оне дивизијске области, на чијем подручју подносилац пријаве има своје стално боравиште. Подносилац пријаве дужан је у истој да наведе, који му је суд признао право на инвалидске принадлежности по Инвалидском закону од 1925 године. Инвалидски суд дужан је, да изда уверење, односно одлуку, по § 105, пошто ова надлежност, према последњем ставу § 101 прелази 1 јануара 1930 године од првостепених (окружних, среских, котарских, окрајних) судова на нове инвалидске судове.

Уз пријаву приложиће, у колико је коме по одредбама овога Закона потребно:

а) Лични инвалиди:

1) Оверен препис последњег инвалидског уверења или инвалидског листа, у коме је означена диагноза и проценат онеспособљености. Ако је молилац последњи пут прегледан од специјалне инвалидске комисије у 1923, 1924 или 1925 години, тражиће оверен препис документа о овом прегледу од првостепеног (окружног , среског, котарског, окрајног) суда, који му је признао инвалиднину по Инвалидском закону од 1925 године.

2) Уверење државног или самоуправног лекара, надлежног за место у коме молилац има свој домицил: да стање његове инвалидности према инвалидском уверењу — инвалидском листу — није побољшано. Ако је стање побољшано онда је лекар дужан, да тачно опише у чему је наступило ово побољшање.

Ратни инвалиди, који се налазе у иностранству по наредбама државних или самоуправних власти, или који ради специјалног лечења, по поднетом лекарском уверењу морају живети у иностранству, као и ратни инвалиди — страни држављани — подносе лекарско уверење оног војног или грађанског лекара, кога буде именовао представник наше Краљевине на страни. Активни и пензионисани официри који се налазе у иностранству поднесе уверење оног војног лекара кога буде именовао војни, или ако овог нема, цивилни представник наше Краљевине. Ако нема војног лекара, онда подносе уверење грађанског лекара, кога буде именовала иста власт.

Активни и пензионисани официри, који се налазе у земљи, подносе уверење војног лекара, кога одреди надлежна војна власт за место њиховог домицила.

Пре него приступи прегледу ратног инвалида, лекар ће се уверити из докумената, које инвалид буде поднео, у његову идентичност. Ова констатација мора се навести у уверењу.

3) — а) Уверење надлежне општинске власти о члановима породичне заједнице или задруге и уверење пореске управе о покретној и непокретној имовини ма где била; о годишњим приходима од занимања, зараде, службе, заната и других извора, о месечној плати или пензији; о непосредном порезу, ко-

ји је на поменуте пореске објекте плаћао у времену онеспособљења инвалид сам, односно његов отац, ако је са њим тада био у заједници, односно његова задруга ако је тада био њен члан; уверење о непосредном порезу, којим је на поменуте пореске објекте сад задужен инвалид сам, односно његов отац, ако је са њим у заједници, односно његова задруга, ако ова постоји.

Уверење о висини плате или пензије и припадајућих додатака државних или самоуправних службеника издаје надлежна благајна која врши исплату ових принадлежности.

Лични инвалиди који су још при подношењу молбе за инвалиднину по ранијим законским прописима поднели уверење о имовном стању у времену онеспособљења, нису дужни да ово уверење понова подносе.

Ако из времена онеспособљења ратних инвалида не постоје податци о имовном стању и разрезаним непосредним порезима, било за то што се у оном времену није могао вршити разрез пореза, било за то што су пореске књиге из оног доба пропале или поништене, узимаће се у обзир први наредни разрез пореза, о коме има података, а уз то уверење општинске власти, да ли је ратни инвалид односно његова породична заједница, односно његова задруга од његовог онеспособљења до овога разреза отуђила, шта и у којој вредности од имовине.

б) Уверење надлежне општинске власти, да су му живи сви чланови породице на које прима додатак по Инвалидском закону од 1925 године;

в) Уверење надлежне општинске власти, односно местне полицијске власти, да није кажњен по одредбама тач. 1 под в) § 5 овога Закона.

Активни и резервни официри, који су као такви онеспособљени у рату, подносе уверење Министарства војске и морнарице. У ове официре рачунају се и официри, на које се односе прописи другог става § 106.

Пресуде донете пре рата, у коме је ратни инвалид онеспособљен, не утичу на његово право на државну заштиту и помоћ.

г) Уверење надлежне општинске власти, односно местне полицијске власти, да не постоји ни један од случајева из тач. 5, 6, 7, 8 и 10 § 42. Они, који су били активни официри па су у пензији или оставци, резервни официри као и резервни официр разрешени службе резервних официра поднеће уверење ових власти, да не постоји ни један од случајева из тач. 5, 6, 8 и 10 § 42, и уверење Министарства војске и морнарице, да не постоји ни један од случајева из тач. 7 и 9 § 42. Ово важи и за официре, на које се односе порписи другог става § 106. Официрима који су у времену подношења пријаве у активи, уверење да не постоји ни један од случајева из

тач. 7, 8 и 10 § 42 издаје Министарство војске и морнарице.

Пресуде донете пре онеспособљења — у колико нису побројане под тач. 1 под в) § 5 — не утичу на право на државну заштиту и помоћ.

Уверење да не постоји ни један случај из тач. 1, 2, 3 и 4 § 42 није потребно подносити, јер је државна, самоуправна или општинска власт дужна да о сваком таквом случају, чим се овај појави, извести финансијску власт, ради привремене обуставе инвалиднине, као и надлежни инвалидски суд ради решавања о губитку државне заштите и помоћи.

б) *Породице:*

1) Уверење надлежне општинске власти о члановима породичне заједнице или задруге и уверење пореске управе о покретној и непокретној имовини, ма где било, о годишњим приходима од занимања, зараде, службе, заната и других извора, о месечној плати или пензији, о непосредном порезу, који је на поменуте пореске објекте плаћао покојник — од кога породица доводи своје право на државну заштиту и помоћ — у времену онеспособљења односно смрти или нестанка, односно његовог оца, ако је са њим тада био у заједници, односно његова задруга, ако је тада био њен члан; уверење о непосредном порезу, којим је на поменуте пореске објекте сада задужена његова породица, односно његов

отац, ако са његовом породицом живи у заједници, односно његова задруга, ако ова постоји. Уверење о висини плате или пензије, или припадајућих додатака државних или самоуправних службеника, издаје благајна, која врши исплату ових принадлежности.

Породице које су још при подношењу молбе за инвалидску потпору по ранијим законским прописима поднеле уверење о имовном стању у времену онеспособљења, односно у времену смрти покојника, нису дужне да ово уверење понова подносе.

Ако из времена онеспособљења умрлог ратног инвалида, односно смрти или нестанка ратника не постоје подаци о имовном стању и разрезаним непосредним порезима, поступиће се онако како је објашњено за личне инвалиде.

2) Уверење општинске власти или матричног уреда, да се удова није преудала, као и уверење општинске власти, односно местне полицијске власти каквог је владања.

3) Уверење општинске власти, да су живи сви чланови породице, који уживају инвалидску потпору.

4) Уверење надлежне општинске власти, односно местне полицијске власти, да нису ни чланови породице, ни лица од којих доведе своје право на инвалидску потпору, кажњавани по одредбама тач. 1 под в) § 5.

Пресуде донете пре рата, — у коме је ратни инвалид онеспособљен, од-

носно ратник умро или нестао, — не утичу на право његове породице на државну заштиту и помоћ.

Породице умрлих ратних инвалида — активних и резервних официра — као и породице активних и резервних официра који су као ратници погинули, умрли или нестали у току рата подносе уверење Министарства војске и морнарице, да ови официри нису у рату кажњени за дела извршена у рату по одредбама тач. 1 под в) § 5. У ове официре рачунају се и они официри на које се односе прописи другог става § 106.

5) Уверење надлежне општинске власти, односно местне полицијске власти, да ни код покојника, ни код породице не постоји ни један од случајева из тач. 5, 6, 7, 8 и 10 § 42. Да код покојника не постоји ни један случај из тач. 7 и 9 § 42 ако је покојник био активни или резервни официр, активни официр у оставци, односно резервни официр разрешен службе резервног официра, уверење издаје Министарство војске и морнарице. Исто важи и за официре, на које се односе прописи другог става § 106.

Пресуде донете пре онеспособљења ратног инвалида, односно погибије, смрти или нестанка ратника, — у колико нису већ побројани под тач. 1 под в) § 5 — не утичу на права на државну заштиту и помоћ.

У погледу тач. 1, 2, 3 и 4 § 42 важе одредбе, наведене под тач. а) чл. 27 овог правилника за личне инвалиде.

6) Уверење школских власти, односно завода у случајевима побројаним под тач. 6 и 7 под б) § 104.

в) *Родитељи:*

1) Уверење о имовном стању и непосредним порезима према одредбама које важе за породице.

2) Уверење пореске управе, да погинули, умрли или нестали син, по коме им је досуђена инвалидска потпора, нема породице (жене или деце) која прима инвалидску потпору.

3) Уверење надлежне општинске власти, да немају другог пунолетног сина.

4) Извод из књига рођених, а где ових нема онда уверење у смислу чл. 59 Уредбе о правној ликвидацији стања створеног ратом.

5) Ако су испод 60 година уверење државног или самоуправног лекара, надлежног за место њиховог сталног боравишта, да су неспособни за привредни рад.

Родитељи, који се налазе у иностранству ради специјалног лечења, као и страни држављани подносе уверење о неспособности за привредни рад оног лекара, кога буде одредио претставник наше Краљевине на страни.

6) Уверење надлежне општинске власти или матричног уреда, да се после погибије, нестанка или смрти сина од кога заснивају своје право, отац није женио, односно мајка није преудала.

7) Уверење, да нису ни они, ни лице, од кога доводе право на инвалидску потпору, кажњавани по одредбама тач. 1 под в) § 5 поднеће према одредбама које важе за породице.

8) Уверење, да ни код њих ни код покојника, од кога доводе право на инвалидску потпору, не постоји ни један од случајева из § 42, поднеће према одредбама, које важе за породице.

Посебне напомене

У овом параграфу, изменама и допунама од 4. децембра 1929. год. учињене су следеће промене: у ставу првом уместо речи: „и новчане потпоре" стављене су речи „инвалидске потпоре и новчане помоћи" и уместо речи „донео решење о задобивеним" стављени су речи: „решавао у првом степену о томе".

Затим додат је, као потпуно нов, садашњи други став.

§ 105.

Поднету пријаву са документима, по предњем параграфу, суд расматра и оцењује, да ли молилац испуњава или не све услове из овога Закона за пријем инвалиднине, инвалидске потпоре или новчане помоћи. Ако нађе да све услове испуњава, издаје му о томе уверење и по њему продужиће се исплата инвалиднине, новчане потпоре и новчане помоћи и после 1. октобра 1929. године, према другом ставу § 102. овога Закона. Концепт овога уверења суд ће прикључити том предмету, овај одмах завести у нарочити списак и предати Инвалидском Суду по § 101. овога Закона.

Нађе ли да молилац нема право на тражено уверење, донеће о томе одлуку, ову саопштити молиоцу и даље поступити како је напред речено.

„По неблаговремено поднетим пријавама за издавање уверења по првом ставу § 104. као и по пријавама за признавање права по другом ставу § 104. овога Закона, суд неће доносити никакву одлуку, већ ће их по завођењу у деловодни протокол доставити, заједно са предметима, Инвалидском Суду на надлежни поступак".

Посебне напомене

I Уз овај § не иде правилник.

II Изменама и допунама од 4. децембра 1929. унет је у овај параграф као сасвим нов став други.

§ 106.

Сви нерешени спорови до ступања на снагу овога Закона, као и они решени, али по којима је тражена ревизија или обнова поступка, имају се у погледу на задобијање права на инвалиднину, инвалидску потпору и новчану помоћ расправити саобразно одредбама овога Закона. Благовременост пријаве, почетак, трајање и величина инвалиднине, инвалидске потпоре и новчане помоћи, за време од стицања права па до 1. јануара 1930. године, расправиће се по Закону о потпори војних инвалида од 1878. године са изменама и допунама до 1914. године, по Закону о привременој помоћи инвалида од 1921. године и по одредбама Инвалидског Закона од 1925. године.

Пријава лица са територије, која је уговором о миру или извршеним разграничавањем прапала нашој Држави и које је од своје раније Државе примало инвалиду, сматраће се благовременом, ако је поднета до 17. новембра 1926. године.

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 28.

Пропис претпоследњег става § 4, да се ратник о коме не стигне никаква поуздана вест има огласити судским решењем за несталог, не односи се на несвршене предмете по §§ 101 и 106.

Инвалидски предмети оних лица, која су се 13 јула 1929 године затекла у иностранству, а којима дотле инвалидске принадлежности нису досуђене извршним решењем, као и оних лица, која су пре 13 јула 1929 године поднела належним властима потребну пријаву, а којима инвалидске принадлежности до тога дана нису биле досуђене извршним решењем, па се после одселе у иностранство, имају се сматрати као нерешени у смислу § 106 и као такви расправити по новом Закону, а само благовременост пријаве, почетак, трајање и величина инвалидских принадлежности до 1 јануара 1930 године расправиће се по ранијим инвалидским законским прописима.

§ 107.

„Инвалидски судови расправљаће све добивене несвршене предмете по §§ 101. и 106.

овога Закона, а потом и првенствено расматраће предмете по којима су издата уверења по § 105. овога Закона за продужење исплата и после 1. октобра 1929. године; затим предмете по којима је одбијено издавање уверења по § 105. овога Закона и предмете лица, поменутих у другом ставу § 108.; предмете, по којима су по другом ставу § 104. овога Закона поднете пријаве, и најзад предмете, по којима су неблаговремено поднете пријаве, по §§ 104. и 108. овога Закона.

Инвалидски судови при оцени своје надлежности и благовремености пријаве поступиће по §§ 68. и 69. овога Закона.

По оцени поднетих и накнадно прибављених докумената и самог предмета суд ће донети ново решење о признавању или непризнавању права на пријем инвалиднине, инвалидске потпоре и новчане помоћи, односно о признавању или непризнавању појединих права на државну заштиту и помоћ по овоме Закону".

Предмете личних ратних инвалида, Инвалидски Суд, пре доношења горе поменутог решења, са поднетом пријавом према § 104. овога Закона, доставља надлежном војном округу те да комисија (§ 49.), с обзиром на раније диагнозу, уверење лекара по § 104. о садањем стању онеспособљења молиоца и ранијих аката, одреди проценат онеспособљености према Упутству за процену инвалидности, по одредбама овога Закона.

Своје решење Суд доставља молиоцу, а овај у року од дана пријема 15 дана, има право жалбе Вишем Инвалидском Суду, преко Суда који је донео то решење.

Решење, којим је признато право на пријем инвалиднине, инвалидске потпоре и новчане помоћи, односно право на коју врсту заштите по овоме Закону и без жалбе, подлежи расматрању Вишег Инвалидског Суда, по службеној дужности.

Решење, којим се молиоц одбија од права на пријем инвалиднине, инвалидске потпоре или помоћи, а коме је према првом ставу § 104. овога Закона издато уверење да му се продужи исплата и после 1. октобра 1929. године, Суд ће одмах, не чекајући његову извршност, доставити и надлежном финансијском органу да овај обустави даљу исплату.

Повраћај инвалидских принадлежности, примљених од 1. октобра 1929. године до дана обуставе неће се тражити.

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 29.

Инвадилима 1 групе, који имају право на специјални додатак за негу, инвалидски судови досуђиваће уз инвалиднину и овај додатак.

По одредбама § 107 комисије за преглед инвалида при војном округу суперревизијске комисије надлежне команде дивизијске области позиваће на преглед инвалиде само у случајевима у којима буду преглед сматрале потребним ради правилнијег одређивања процента онеспособљености.

У случају да инвалидски суд ратном инвалиду не призна право на инвалиднину, зато што не испуњава услове из § 99, оцениће да ли молилац има права на остале врсте заштите и помоћи по овоме закону и донеће о томе своје решење.

Пропис последњег става § 71 односи се и на предмете поменуте у § 107.

Посебне напомене

У овом § изменама и допунама од 4. децембра 1929 године учињене су следеће измене и допуне:

1) Цео први став је потпуно нов. Укинути први став § 107. гласио је овако:

„Инвалидски Судови расправиће све добивене несвршене предмете по § 101. и 106. овога Закона, а потом и првенствено расматрати предмете по којима су издата уверења по § 105. овога Закона за продужење исплате и после 1. октобра 1929. године; затим предмете по којима је одбијено издавање уверења по § 105. овога Закона; најзад предмете по којима буде поднета молба после 30. новембра 1929. године, сходно § 104. овога Закона. По оцени поднетих докумената и самог предмета по коме је донето раније извршно решење, суд ће донети ново решење о признавању или непризнавању права на пријем инвалиднине, инвалидске потпоре и новчане помоћи у смислу овога Закона".

2) У четвртом ставу иза речи „новчане помоћи" унете су речи „односно право на коју врсту заштите по овоме закону" и

3) Унета је као потпуно нова последња реченица последњег става.

§ 108.

„Подношење пријаве по § 104. овога Закона има бити закључено са 31. децембром 1929. године. Пропуштање овога рока има за последицу застарелост сваког права по овоме Закону".

Од овога се изузимају пријаве лица из другог става § 48. и 59. овога Закона.

Посебне напомене

I Уз овај § не следује правилник.

II У овом § први став је као потпуно нов унет изменама и допунама од 4. децембра 1929. год.

Укинути став први § 108 гласио је:

„Подношење пријаве по првом ставу § 104. овога Закона има бити закључно са 30. новембром 1929. године. Пријаве поднете после овога рока неће се узимати у поступак."

§ 109.

Одредбе § 2. и 3. овога Закона имају се применити и на стране држављане, добровољце, усташе и четнике, који су за време прошлих ратова припадали саставу Српске и Црногорске Војске, или се борили у њиховим редовима, а испуњавају и остале услове овога Закона.

Одредбе овога параграфа не односе се на лица, која су по одредбама ранијих закона призната за ратне инвалиде, ако према § 4. овога Закона нису била под војном обавезом, нити су добровољно служила у редовима Српске и Црногорске Војске. Сва таква лица и њихове породице губе право на државну заштиту и помоћ по овоме Закону од 1. октобра 1929. године.

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 30.

Пропис првог става § 109 важи и за наше држављане који су за време прошлих ратова као добровољци припадали саставу српске или црногорске војске, или се као усташе и четници борили у њиховим редовима, а испуњавају и остале услове овога Закона, право на државну заштиту имају по одредбама овога Закона и њихове породице.

§ 110.

Ратни инвалиди по чл. 111. Инвалидског Закона од 1925. године задржавају и надаље право на државну заштиту и помоћ, ако испуњавају и остале услове по одредбама овога Закона.

§ 111.

Признати руски ратни инвалиди, настањени на територији Срба, Хрвата и Словенаца, имају право на бесплатно снабдевање протезима и другим помоћним ортопедским средствима, бесплатно лечење, посредовање рада и на вожњу у смислу одредаба овога Закона.

Ближе одредбе по томе прописује Министар Социјалне Политике и Народног Здравља.

Посебне напомене

Уз §§ 110. и 111. не следује правилник.

§ 112.

Док се не изврши разрез порезе по садањем Закону о Порези, ради примене § 99. овога Закона, сматраће се као сиромашна она лица, заштићена овим Законом, која по ранијим пореским прописима нису плаћала укупно више од 20.— динара на име основног непосредног пореза на земљиште без десетинског паушала, на радње, занимања и на капитал.

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 31.

У износ од 20 динара не урачунавају се порези, поменути у другом и трећем ставу § 99, ни порез на максимиране приходе поменуте у четвртом ставу § 99.

Док једном пореском обвезнику не буду разрезани порези по садањем Закону о непосредним порезима на све његове пореске објекте поменуте у првом ставу § 99, сиромашно стање одређује се према износу од 20 динара основних и непосредних пореза разрезаних по ранијим пореским прописима на земљиште (без десетинског паушала), на радње, занимање и капитал, ако непосредни порези из првог става § 99, делимично разрезани по новим пореским прописима, не прелазе већ износ од 120 динара, или ако приходи од несамосталног рада, из четвртог става § 99, не прелазе максимирани износ.

Посебне напомене:

У овом § и у чл. 22. Правилника за извршење Инвалидског Закона који иде уз § 98 овог Закона као и у чл. 23. Правилника који иде уз § 99., па и у првом ставу самог § 99. овог Закона говори се о лицима „сиромашног стања" и о „сиромашним лицима". У § 99 је чак и дефинисано која се лица сматрају као сиромашна.

Међутим ни у Закону ни у Правилнику није наглашено да се таква лица сматрају за сиромашна *само у смислу овог закона.* Треба дакле ове изразе тако разумети да се лица са условима из § 99. сматрају за сиромашне у смислу Инвалидског Закона, т. ј. само за уживање инвалиднине, инвалид. потпора и других помоћи по овоме Закону.

Ово треба имати на уму с тога што има и других Закона који предвиђају извесне олакшице или бенефиције за лица „Сиромашног стања" (на пример Закон о таксама) али су у тим законима услови за сиромаштво друкчији него у овом Закону.

§ 113.

Ратни инвалиди, који су због болести, задобивених у рату за такве признати по одредбама Инвалидског Закона од 1925. године, а који по одредбама овога Закона губе право на даљи пријем инвалиднине, имају право само на бесплатно лечење п оодредбама § 16., 17., 18., 19. и 20. овога Закона.

„Ови инвалиди не подносе пријаву по § 104. овога Закона".

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 32.

Ратни инвалиди са најмање 30% неспособности за привредни рад, који су због богести задобивених у рату, за та-

кве признати по одредбама Инвалидског закона од 1925 године, а који по одредбама овога Закона губе право на даљи пријем инвалиднине, задржавају само право на лечење оних болести, због којих су оглашени за инвалиде.

Ова лица могу тражити бесплатно лечење на основу овереног преписа судског решења о признатом праву по Инвалидском закону од 1925 године; овереног преписа инвалидског уверења или инвалидског листа, из кога ће се видети диагноза болести због којих је оглашен за инвалида; овереног преписа уверења надлежне власти, да је примао инвалиднину до 1 октобра 1929 године или није примао с тога, што му је био извршен откуп инвалиднине или што је добио земљу по одредбама аграрне реформе. Ако је 1 октобра 1929 године био државни службеник, оверен препис уверења надлежне власти о томе. Поред тога, поднеће и уверење општинске односно полицијске власти, да не постоји ни један случај, који повлачи губитак државне заштите и помоћи по § 42.

Посебне напомене

I Изменама и допунама од 4. децембра 1929. године овом параграфу додата је као потпуно нова садашња последња реченица.

II Закон о изменама и допунама Инвалидског Закона од 4. јула 1929. године, донет је 4. децембра 1929. године , али је обавезну снагу добио 7. децембра 1929. год. јер је тога дана објављен у Бр. 288. „Службених Новина".

Ш Последњу реченицу овог § треба разумети тако да лица оглашена за инвалиду због болести са најмање 30% неспособности немају више права на инвалиднину у новцу, па немају потребе ни да подносе писмену пријаву. Али ова лица не губе право на лечење својих болести добивених у рату, наравно у складу са прописима § 17., 18., 19. и 20 овога Закона.

§ 114.

За дефинитивну ревизију права признатих личних ратних инвалида на државну заштиту и помоћ по одредбама овога Закона, а којима је ово право раније било признато на основи исказа сведока, по одредбама става 4. чл. 62. Инвалидског Закона од 1925. године, инвалидски судови, по свима таквим предметима, тражиће накнадно од инвалида да поднесу и податке по § 47. овога Закона. Добијене податке провериће преко команада војних округа из матичних листова и архива ликвидираних војних окружја (у Загребу, Љубљани и Сарајеву), па за оне за које се од стране војних округа утврди, да се нису могли проверити и прибавити тражени податци, задржаваће се и даље као доказно средство искази предпостављених старешина, односно сведока по чл. 62. Инвалидског Закона од 1925. године.

За оне пак, за које се прикупљени податци не слажу са ранијим исказима, извршиће се накнадно суђење и донети одлука о даљем праву на државну заштиту и помоћ или губљењу овога права. Донете одлуке морају се применити и на породице и родитеље таквих лица, од којих ове доводе своје право.

Правилник за извршење Инвалид. Закона.

Члан 33.

При расправљању предмета по § 107, инвалидски судови вршиће ревизију по § 114 и тражиће податке по § 47 само од ратних инвалида, поменутих у другом ставу § 106, пошто је овим инвалидима инвалиднина досуђена на основу исказа сведока пре поделе војних архива.

Ако је такав ратни инвалид умро дужни су чланови његове породице, односно његови родитељи, који од њега доводе право на државну заштиту и помоћ, да поднесу податке о његовој војној обавези у миру и рату, чину, месту и времену онеспособљења у рату.

Посебне напомене

Правилник за извршење Инвалид. Закона донет је под СТБр. 83215 на дан 20. децембра али је ступио на снагу 27. децембра 1929 год. јер је тога дана објављен у „Службеним Новинама" Бр. 304.

§ 115.

За дефинитивну ревизију стања одређених процената онеспособљености код личних ратних инвалида, а који по одредбама овога Закона и на даље буду задржали право на државну заштиту и помоћ, овлашћује се Министар Социјалне Политике и Народног Здравља да одреди једну специјалну лекарску комисију, која ће у местима армијских војних

болница извршити детаљан преглед свију личних ратних инвалида са дотичне армијске области.

Оцене ове комисије дефинитивне су и достављају се надлежним инвалидским судовима на даљи поступак по одредбама овога Закона.

Састав ове специјалне лекарске комисије и награду члановима комисије одређује Министар Социјалне Политике и Народног Здравља.

§ 116.

Ближе одредбе за извршење овога Закона прописује Министар Социјалне Политике и Народног Здравља у споразуму са Министром Војске и Морнарице и Финансија.

§ 117.

Исплата трошкова око увођења у живот овога Закона пада на терет прихода „Народног Инвалидског Фонда".

§ 118.

Овај Закон ступа у живот од дана кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија, кад се обнародује у „Службеним Новинама", од кога дана престају важити: Инвалидски Закон од 1925. године, у колико поједине одредбе истога нису поменуте овим Законом, а тако исто и Уредба о прегледу инвалида од 27. јануара 1921. године, као и све одредбе осталих закона, које би биле у супротности са одредбама овога Закона.

Препоручујемо Нашем Министру Социјалне Политике и Народног Здравља да овај

Закон обнародује, свима Нашим Министрима да се о његовом извршењу старају, властима заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

Посебне напомене

I Уз §§ 115—118. не следује правилник.

II Овај закон донет је 4. јула 1929. године, обавезну снагу добио је на дан 13. јула 1929 године, јер је тога дана објављен у бр. 161. „Службених Новина". Измењен је и допуњен Законом о изменама и допунама од 4. децембра 1929. год., који је ступио на снагу 7. децембра 1929. год., јер је тога дана објављен у Бр. 288. „Службених Новина".

УПУТСТВО

ЗА ПРОЦЕНУ ПРИВРЕДНЕ НЕСПОСОБНОСТИ РАТНИХ ИНВАЛИДА

Процена онеспособљености ратних инвалида вршиће се процентуално, сразмерно важности повређеног органа и величини озледе, с обзиром на ово Упутство и § 8. Инвалидског Закона.

Онеспособљеност у процентима од 20—100 узета је с обзиром на цео организам, а не само на повређени орган, за општи рад и привређивање инвалида, без обзира на његову: спрему, вредноћу, јачину, дар, старост, занимање (професију) и др.

Правичност оцене зависи од што тачнијег и савеснијег лекарског прегледа инвалида, због чега се мора сваки случај при оцењивању тачно испитати.

У случају сумње и нејасности при прегледу, са инвалидом поступити како је речено у последњем ставу § 49. Инвалидског Закона, па на основу добивеног резултата одредити проценат његове неспособности.

При процењивању треба узети у обзир на прво место, да ли је онеспособљеност коначна (трајна) или привремена, која се временом може побољшати или исчезнути. Тре-

ба имати на уму, да се млад човек временом и вежбом може прилагодити осакаћености и надокнадити онеспособљеност до невероватноће. Сам паталошки процес код младог и отпорног организма боље се и брже сврши, док је то код старог много теже, или немогуће.

Ако је процес завршен и осакаћеност стална, инвалид ће се за таквог и огласити. У случају да процес није завршен, или комисија нађе да ће се постојећа онеспособљеност излечити или побољшати, инвалид ће се огласити за привременог, и комисија му одређује процент с тим, да се у одређеном року, од стране комисије, јавља за поновни преглед све дотле, док његова онеспособљеност не постане стална или сасвим не исчезне.

При сваком осакаћењу и онеспособљености треба, по могућству, наћи и узети у процену само осакаћење и његове последице, које су заиста дошле услед повреде и без кривице инвалида. Ако је се пак инвалид, напротив, вежбом, трудом и муком обучавао и тако опет оспособио за неки рад, то ово побољшање и успех у раду и заради не смеју имати никаквог утицаја на процену његове онеспособљености, настале услед повреде или обољења.

При разним повредама и на разним местима код инвалида, не сме се узимати из упутства проценат за сваку повреду на по се, па их после сабирати, да би се оценила његова целокупна онеспособљеност. У оваквим случајевима треба увек проценити у колико *све те озледе укупно онеспособљавају цео организам* за рад и привређивање.

При одређивању процента онеспособљености код ампутираних (обезуђених), треба узимати у обзир и сам патрљак (батаљак): да ли је подесан за одговарајућу протезу или није. У овом последњем случају проценат, одређен за дотичну ампутацију, повећава се са 10%.

Пошто је немогуће побројати и назначити проценат онеспособљења за све могуће последице од рана, повреда или озледа, то ће се лекарска комисија, — за оне случајеве, који нису побројани у Упутству и за које није одређен проценат, а оставили су тешке последице на организам у опште, или на ма који његов део, — при одређивању процента руководити општим правилима медицинске науке и према последицама одредити проценат. У оваквим случајевима комисија ће детаљно описати како повреду, тако и последицу и образложити дати проценат. Ови извештаји слаће се на одобрење суперревизиској комисији (§ 55. Инвалидског Закона).

Осакаћења, која онеспособљавају мање од 30%, не узимају се у обзир за стицање права по Инвалидском Закону од 4. јула 1929. године.

ПРОЦЕНТИ ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ПРИВРЕДНЕ НЕСПОСОБНОСТИ РАТНИХ ИНВАЛИДА.

I. РУКА (ГОРЊИ УД)

1. ШАКА

а) **Прсти.**

Ограничена покретљивост зглобова (контрактура).

Код свих прстију на једној руци ма у каквом степену 20%

Потпуна укоченост (анкилоза).

Палац у зглобу карпо-метакарпалном (доручна кост) једне руке	0
обе руке	20%
У два зглоба палца (интер-фалангеалном и метакарпо-фалангеалном) једне руке	20%
обе руке	30%
Код осталих прстију ма код кога, ако је појединачно	0
Код већине прстију руке без палца	30%
обе руке	50%
Код свих или већине прстију једне руке (са палцом)	50%
Обе руке	70%

Ампутација или дезартикулација.

Код палца: обе фаланге (чланка)	20%
Код палца: обе фаланге и његова метакарпална кост	30%
Два прста без метакарпалних костију (сем палца)	20%

Два прста заједно са њиховим метакарпалним костима и то:

Палац и кажипрст	50%
Кажипрст и средњи	40%
Средњи и домали	30%
Домали и мали	20%

Три прста заједно са њиховим метакарпалним костима и то:

Палац, кажипрст и средњи	60%
Кажипрст, средњи и домали	50%
Средњи, домали и мали	30%

Три прста где су сачуване метакарпалне (доручне) кости:

Палац, кажипрст и домали	50%
Палац, кажипрст и мали	50%
Палац, средњи и домали	40%
Палац, средњи и мали	40%
Палац, домали и мали	40%
Кажипрст, средњи и мали	40%
Четири последња прста	50%
Четири прва прста (са палцем)	60%
Сви прсти једне руке	70%
Сви прсти обеју руку . . . са додатком	100%
Сви прсти обеју руку сем једног који је остао	100%
Оба палца и један кажипрст	60%
Оба палца	50%
Оба палца, један кажипрст и средњи	70%
Оба палца и друга три прста	80%
Оба палца и оба кажипрста	80%
Један чланак палца и два чланка кажипрста	20%
Један чланак палца и два чланка кажипрста, а батаљак се не миче добро	30%
Остали мали чланци на другим прстима су од слабе важности	0
Прелом метакарпа	0

Неизлечива луксација метакарпа.

Две крајње или и све остале метакарпалне кости узјашиле на карпалне	40%

б) Ручје (carpus).

Ограничена покретљивост (Контрактура).

Све врсте ограничене покретљивости зглоба шаке у већем степену	20%

Потпуна укоченост (Анкилоза) шачног зглоба у неповољном положају . . . 40%
Ампутација шаке једне руке 70%
Ампутација обеју шака (са додатком) . . 100%

2. ПОДЛАКТИЦА (АНТИБРАХИЈУМ)

Преломи (фрактуре).

Средњи део обеју костију.

Када је ограничено кретање у пронацији, супинација очувана 30%
Пронација посве укочена, положај шаке је у пронацији 40%
Потпуна анкилоза, а укоченост у супинацији 50%

Псеудоартроза.

Код обеју костију:

Ако се мало миче 30%
Ако је лабава, климата 40%

Код једне само кости:

Ако се мало креће 0
Ако је лабава 20%
Ампутација подлактице 70%
Ампутација подлактица обеју руку (са додатком) 100%

3. ЛАКАТ (CUBITUS)

Ограничена покретљивост у лакатном зглобу.

Кад је део очуваних покрета могућ у повољном положају, и то у следећим случајевима:

Флексија између 75 степ. и иде до краја, до потпуне флексије 20%

Кад је је део очуваних покрета могућ у неповољном, опруженом положају: у екстензији од 105° до 180° 50%

Анкилоза.

У повољном положају:

Савијено под правим углом или и нешто мање (од 90°—75°) 30%
Савијено под оштрим углом 40%
Сасвим савијено, кад је подлактица прилубљена уз мишицу 70%
У неповољном положају (опружено под тупим углом или рука и сасвим опружена) од 150°—180° 60%

Преломи (фрактуре).

Цене се према последицама у колико сметају функцији лакатног зглоба (види тамо).

Псеудоартроза.

Зглоб веома лабав 50%
Ексартикулација лакта 80%

4. МИШИЧНА КОСТ (HUMERUS)

Преломи (фрактуре).

Прелом хумеруса у околини његових згавака цени се према последицама које су наступиле у покретљивости ових зглобова (види тамо).

Псеудоартроза мишичне кости.

У слабом степену 30%
У већем степену са атрофијом мишића 50%
Ампутација мишице 80%
Ампутација обеју мишица (са додатком) 100%

5. РАМЕ

Ограничена покретљивост у рамену у тежем случају с неповољним углом преостале покретљивости 30%

Анкилоза раменог зглоба.

Потпуна укоченост (анкилоза) рамена . 60%

Прелом кључњаче (clavicula).

Узима се у обзир само са комликацијама које треба тражити у одговарајућем одељку за живце и артерије.

Ексартикулација целе мишице из рамена 90%

Артритис.

Артритис ће се ценити према поремећају зглобова, као последица ране или озледе (види дотични зглоб).

Луксације.

Луксације у рамену повраћају се често те онеспособљавају за 30%

Луксације пак застареле и ненамештене равњају се по последицама са контрактуром или анкилозом дотичног зглоба (в. тамо).

Мишићи.

Већа рефлексна атрофија рамена, мишице и подлактице 30%
Потпуна атрофија горњег уда 60%

Живци (Нерви).

Потпуна парализа руке (горњег уда) . 70%
Парализа вишег облика: делтоида, предњег брахијалног и бицепса 30%

Парализа нижег облика, (N. Ulnaris, Brachialis, Cutaneus internus и његовог акцесорног живца) 30%
Парализа N. Subskapularis 20%
Парализа N. musculocutanei 50%

Парализа N. Mediani.

У мишици 50%
У шаци 20%
Парализа N. Ulnaris 50%
Парализа N. radialis 50%

Крвни судови.

Повреде крвних судова цениће се према последицама на дотичном делу тела.

II (НОГА ДОЊИ УД)

1. СТОПАЛО

а) Прсти.

Анкилоза и контрактура 0

Ампутација или ексартикулација.

Само ако је: одсечени цео велики прст без метатарзалне кости 0
Одсечени цео велики прст са метатарзалном (доножном) кошћу или ма која три прста 20%
Ако су одсечени сви прсти без метатарзалних костију 30%

б) Доножје (Metatarsus).

Преломи (фрактуре) 0

Ампутација и ексартикулација.

Две или три метатарзалне (доножне) кости 30%

Све метатарзалне (доножни) кости (Лисфранк) 40%

в) Ножје (Tarsus).

Повреде ма које кости 20%
Више њих 30%

Ексартикулација у ножју.

Тарзо-метатарзална (Шопар) 40%

2. СКОЧНИ ЗГЛОБ

Ограничена покретљивост (Контрактура).

Код неповољне покретљивости, (pes equinus), кад су прсти оборени ка земљи 20%

Анкилоза.

У добром положају (прав угао) . . 20%
У рђавом положају (под којим другим углом а не правим) 40%
Ексартикулација у скочном зглобу (талолокрурарис) 60%
Ампутација по Пирогову 50%
Ампутација обеју стопала 100%

3. ГЊАТ, ПОДКОЛЕНИЦА

Преломи.

Само код скраћења 2—3 см. са видном атрофијом мишића 30%

Рђав, неправилан калус.

Код малеоларног прелома.

Ако је стопало окренуто унутра: (pes varrus 20%

Ако је стопало окренуто у поље (pes valgus) 40%

. Рђав, неправилан калус средином тибије, а у исто време је нога скраћена.

а) Ако је ход још могућ 30%
б) Ако је ход могућ једино с помоћу штуле 40%
Псеудоартроза подколенице 40%
Ампутација испод колена 60%
Ампутација обеју подколеница, додатком 100%

Чашица (Patella).

Псеудоартроза чашице с амијотрофијом, а очуваном покретљивошћу . . 20%

4. КОЛЕНО (GENU)

Ограничена покретљивост.

а) Под повољним углом, од вертикале за 25 степени или 45 степени уназад 20%
б) Под неповољним углом 30%

Анкилоза.

а) У добром положају, т. ј. у опруженом или скоро опруженом, дакле у мање више потпуној екстензији 40%
б) У рђавом положају, т. ј. згрченом положају под оштрим углом или под правим, или и тупим углом до 135 степени тако, да је за ходање потребно за ту ногу штула или други какав апарат 60%

Лабав зглоб колена 30%

Преломи (Fracturae).

Рђав, неправилан калус.

а) Калус који проузрокује анкилозу у флексији (види горе).

б) Где калус после анкилозе, произведе genu valgum, слабијег степена . . . 30%

Јачег степена 50%

в) Где се после анкилозе, направи genu varum слабијег степена 30%

Јачег степена 50%

Лабав зглоб (зглоб се клати) 50%

Ексартикулација 70%

Ексартикулација или ампутација обеју ногу до колена . . . . са додатком 100%

5. БУТЊАЧА (FEMOR)

Преломи.

а) У доњем делу фемора (в. промене у колену).

б) Средином фемора:

Осредњи случај, са скраћењем од 3—6 см. 40%

Тежак случај са скраћењем више од 6 см., јачом атрофијом, зглобови делимично укрућени 50%

На врату фемора са скраћењем више од 3 см. 50%

Псеудоартроза бутне кости 50%

Ампутација бутњаче 80%

Ампутација обеју стегна (бутина), са додатком 100%

6. КУК (СОХА)

Ограничена покретљивост у зглобу . . 30%

Анкилоза.

а) У добром положају 50%

б) У рђавом положају 70%

Анкилоза у оба кука ма у каквом положају са додатком 100%

Лабав зглоб (клецав зглоб) 50%

Ексартикулација у куку 90%

Анколоза у исто време у свим зглобовима и ногу и руку услед прележаног запаљења зглобова . . са додатком 100%

Артритис и *Луксације* цениће се према поремећају функције зглобова (види одговарајуће зглобове).

Прекид мишића.

а) Прекид потпун мишићне масе у бутини (с предње или с стражње стране бутине) 40%

б) Прекид делимичан 20%

Прекид тетиве 0

Атрофија.

Потпуна атрофија бутине 30%

Атрофија мишића предње стране бутине 20%

Потпуна атрофија гњата (подколенице) 30%

Атрофија предњих мишића гњата . . 0

Потпуна атрофија целе ноге 50%

Живци (нерви).

Потпуна парализа ноге 60%

Парализа N. peroneus extern. (sciat) poplit. ext. 20%

ПарализаN. Cruralis 40%

Парализа N. ischiadicus лакши случај . 20%

Тежи случај 40%

Крвни судови.

(види примедбу код судова руке).

Проширене вене на ногама (варицес) и ране од њих као последице рана или озледа у јакој мери 20%
Са гризлицама хроничним које тешко зацељују и стварају елефантијазис 30%

Флебитис и тромбоза.

а) ако има и јачих отока, (едема) и тешко је стање 20%
б) Ако је то на обема ногама у јачем степену 50%
Ампутација два разна уда са додатком 100%
Потпуна неупотребљивост два разна уда са додатком 100%

Ш ГЛАВА

1) ЛОБАЊА И МОЗАК

Губитак коже на глави.

Ако је кожа на глави скалпирана на овећем простору и то у вези са болови ма 30%
Губитак кости на лобањи без испада тврде опне (дуре матрис) 40%
Губитак кости на лобањи са испадом тврде, мождане опне и пролапсом мозга 50%

Џексонова епилепсија

Односно онеспособљења ваља разликовати стања (болнички утврђена).

1) Где се наступи понављају више пута на дан (status epilepticus) 100%

2) Где се наступи појављују једном у 2—3 недеље 50%
3) Кад су ретки 30%

Парализа.

Парализа можданих живаца.

Парализа N. Facialis ако је потпуна и трајна 30%
Парализа N. Acusticus на обе стране . . 50%
Парализа више мишића који крећу око . 30%
Парализа N. opticus, ако је једног . . 40%
Обострана . . . . . са додатком 100%

Парализа уелед повреде мозга.

Моноплегија руке.

Потпуна моноплегија 70%
Непотпуна моноплегија 30%

Хемиплегија:

Потпуна хемиплегија . . са додатком 100%
Слабије изражена хемиплегија (према јачини) . . . . . 40—70%

Општа парализа.

Општа парализа мозга са блесавошћу после тешке повреде лобање и мозга са додатком 100%

Афазија (Aphasia) услед повреде мозга.

а) моторна 50%
б) Сензорна 70%

2) ЛИЦЕ

Код лица поред осталог долази у обзир и нагрђеност, унакаженост.

Главне врсте тих повреда јесу:

Оба ока уништена . . . . са додатком 100%
Извађено једно око и вилица са једне стране 80%
Нагрђеност горње вилице и носа с једне стране 60%
Обеју страна горње вилице и носа или горње и доње вилице 80%
Нагрђеност целе доње вилице и језика 80%

Прелом.

а) Горња вилица није од велике важности за онеспособљење . . . . . .

б) Доња вилица. Ако су уста услед тога
Губитак зуба услед повреде, рачуна се тек ако су сви скоро погубљени . . . 30%
јако стиснута (20 милиметара) . . . 30%

Пљувачна фистула, ако непрестано цури и не може да се затвори 20%

3) ОЧИ

Ма какве врсте и ма каква била повреда, онеспособљење ће се ценити увек према оштећености вида.

За оцену вида узеће се у комбинацију само они случајеви који се јављају као последица повреда директно булбуса или оптичких путева и његових центара, као и повреда, које су на очни вид индиректно дејствовале.

Слепило т. ј. потпун и неизлечив губитак вида на оба ока . . . . са додатком **100%**

Ћоравост, потпун губитак вида на једном оку 40%

Ако је једно око (или вид на једном оку) изгубљено, а преостало око ослабило видом онда се сразмерно њему повећава проценат (види даље), према јачини вида тако, да ако је вид на задржаном оку смањен за 2/10, додаје му се по 10% на сваке 2/10, изгубљеног вида. Према томе скала за очну неспособност вида биће следећа:

Изгубљени вид за 2/10 . . . . . 10%
Изгубљени вид за 4/10 . . . . . 20%
Изгубљени вид за 6/10 . . . . . 30%
Изгубљени вид за 8/10 . . . . . 40%

Слабљење вида код оба ока, рачунаће се на сваке изгубљене 2/10 по 10% на пример:

Vis O. D. = 8/10 добија 10%
Vis O. S. = 8/10 добија. 20%
За целокупно слабљење вида добија према томе 30%

Очни капци. Ране на капцима могу имати следеће трајне компликације као последице:

Анкилоблефарон (Ankyloblepharon) (делимично или потпуно срашћење капака, смета виду делимично или потпуно) процент рачунати (ако се не поправи операцијом) према поремећају вида једног или оба ока, по скали за вид.

Птозис (Ptosis). Ако је на оба ока рачуна се према виду (скала за вид) од . 20—100%
Лагофталмус (Lagophtalmus) на једном оку, у већем степену 40%
На оба ока према степену . . . . . 40—70%

Ентропион, trichiasis, keratitis на оба ока према томе колико уди виду (в. скалу за вид).

Мишићи ока. Код парализе неколико очних мишића 40%
Сужење стално као последица повреде сузног канала 20%

4) НОС

Губитак носа 40%
Ако су услед тога, и услед ожиљака одатле, скупљена уста, тако да је отежана исхрана 50%

5) УСТА

Ожиљак на устима који се не може поправити, а стегао је уста, рачуна се као и код стегнутих вилица (в. тамо) Парализа (узетост) језика отежан говор и отежано гутање.

За језик код веће тешкоће говора и гутања 50%
За ресицу (uvula), отежано гутање . . . 30%
Одсечен или ишчупан језик 70%

6)ГУБИТАК ЗУБА

Само у том случају ако су због повреде или ране изгубљени готово сви зуби, а не могу се наместити вештачки . . 50%

7. УШИ (AURES)

Губитак ушне шкољке 20%
Губитак обе ушне шкољке 30%

8) СЛУХ

Повреда једнострана 0

Повреда обострана

а) Једно уво глуво а друго наглуво . 30%
б) Потпуна глувоћа на оба ува 50%

IV. ВРАТ

Искривљење врата 20%

Грло (Larynx).

Суженост грла са отежаним дисањем услед повреде 40%

Услед повреде на гркљану или душнику . 40%
Ако се мора носити канила 60%
Парализа грла (узетост) у јачем степену . 40%

Ждрело (Pharinx).

Парализа 30%
Једњак сасвим затворен а храни се, фистулом на желудцу 70%

V. КИЧМА (COLUMNA VERTEBRARUM)

Артритис, ушинутост, дисторзија . . . 0
Стална искривљеност главе и тела сметајући прилично кретању 30%
Спондилитис трауматика (Spondylitis Traumatica) са мањим последицама . . 50%
Потпуна параплегија . . . са додатком 100%
Непотпуна параплегија 100%
Хематомијелија (haematomyelia). Ако је настала потпуна параплегија, онеспособљеност је потпуна . . . са додатком 100%
Ако је пак снашла доњи крај мождине, онда је делимична и онеспособљава . 40—50%
(Syringomyelia) настала услед хематомијелије од повреде што треба утврдити.
Дијагнозу сирингомијелије клинички утврђивати.
Неспособност је од Сирингомијелије . . 70%

VI. КАРЛИЦА (PELVIS)

Фрактура са мишићном атрофијом . . . 40%
Ако уз то дођу још и поремећаји (парализе) или комликације од стране мокраћних органа, процент се повећава до 80%

VII. ГРУДИ

Прелом грудне кости (Fract. sterni).

Прелом ребра

а) Некомпликован 0

б) Рђаво срастао, сметајући покретима, са боловима 30%

в) Прелом више ребара рђаво сраслих, са деформацијом груди и сметњом при дисању, према величини . . . . 50—80%

Туберкулоза

На случај да се је локална туберкулоза појавила после ране, дакле *доказано* да је нанета и створена повредом, инвалид мора добити накнаду за све последице одатле.

Плућне туберкулозе као последица ране, повреде или озледе:

1) Неактивни катар плућног врха (apicitis) (нема нарочитог избацивања, ни грознице, ни шушњева, ни ноћног знојења,) општи изглед добар 0

2) Активни катар плућног врха (процес ограничен само на врхове,) без грознице, добар општи изглед 20%

3) Осредње тежи случајеви (процес раширен) још приличан изглед и исхрана 50%

4) Тешки облици туберкулозе (проширен процес са компликацијама, грозницом) рђав изглед и исхрана . . . . 60—100%

Код *туберкулозе костију и зглобова,* задобивене у служби кад се може узети да је повреда ту локализовала оболење, процениће се онеспособљеност према последицама, које је оболење проузроковало на кости или зглобу (види дотичне делове тела).

Плеуритис траумatика.

Са серозним изливом и последицама које би остале после излечења 30%

Phyothorax (Емпиема).

Захтева увек интервенцију са или без ресекције ребара, што може и донети неку онеспособљеност ослабљење јаче 40%

Мање ослабљење 20%

Деформација груди.

Веома тешке повреде грудног коша са великим деформацијама истог 70%

Херниа пулмонис траумatика.

Према величини херније и деформације грудног коша . . . . . 70—100%

VIII. СРЦЕ И АОРТА

Хронична искомпензирана обољења срца.

Све срчане мане, које су наступиле као последица повреде срца или срчане кесе, или су наступиле као последица после повреда других органа, имају се ценити према нађеном садашњем стању од . . . . . 30—100%

Aneurysma sortae.

Услед повреде, с обзиром на тешку прогнозу 100%

IX. ТРБУХ (ABDOMEN)

Желудац (ventriculus).

Фистуле на желудцу услед повреде 80—100%

Танко црево

Anus praeternaturalis насталог услед повреде 100%

Дебело црево.

Fistula stercoralis, ако је мала и у близини ректума 30%
Велика фистула услед повреде 50%
Фистула ani услед повреде обична . . . 30%
Фистула ani ако је необично велика . . 40%

Кила.

Кила створена после повреде на повређеном месту 30%
Код веће евентрације 40%

Јетра и жучна бешика.

Повреде јетре са знатним последицама 50%
Са повредом жучне бешике и стална фистула жучне бешике 100%

Слезина (Lisn).

Теже повреде слезине 50%

Бубрези.

Повреда бубрега може имати следеће последице:

1) Pyelonephritis unilateralis 60%
2) Pyelonephritis bilateralis . . . . . , 100%
Nephritis chronica где се може утврдити, да је дошло услед повреде 70%
Nephrectomia извршена због повреда бубрега 60%
Ако после тога остане још и фистула . 80%

Ren mbile.

Ако би се бубрег кренуо са свог лежишта услед повреде 30%

Diabetes Traumatica.

Шећерна болест констатована одмах после повреде и услед повреде.

1) Повреде главе, са потресом мозга (Commotio cerebri). [1])
2) Повреде кичмене мождине са преломом костију, или услед самог потреса као и услед повреда других органа који могу изазвати ову болест 50%

Мокраћна бешика и уретра.

Cystitis traumatica chron у јачем степену 50%
Фистулу било мокраћне бешике, било од уретре кроз које иде постојано мокраћа 50%

Трауматична суженост уретре.

Ако су услед тога инфицирани обострано и бубрези 100%
Ако ли само бешика (уз стриктуру) . 50%
1) Фистулозна група с инфилтрираним и индурираним перинеумом 60%
2) Суженост без компликација, која треба да се подуже лечи 30%

X. PENIS, TESTICULA

Откинут уд, ablatio penis totalis . . . 50%
Ablatio testiculi с једне стране 20%
Ablatio или destructio testiculorum bilateralis traumatica:
а) Без дистрофије жљезде 40%
б) Feminismus због дистрофије жљезде . 50%

[1])У „Служ. Новинама“ није означен проценат.

Ablatio penis et testiculorum 80%
Hydrocele, Naematocele traumatica, ако оставе знатне промене 30%

XI. РАЗНЕ ДРУГЕ ОЗЛЕДЕ И ОБОЛЕЊА

Ожиљци (cicatricos).

Код сваког ожиљка, односно онеспособљења услед ожиљка, од највеће је важности тачно испитати: његово место где је, чврстину каква је и простирање у дужину, ширину и дубину.

Само ожиљци на кожи, ако нису око зглобова да им сметају кретање, нити иду у дубину да ухвате мишић, нерв, не онеспособљавају.

Чак ако би ожиљак био површан, али се простире и преко ког зглоба тако да му својом чврстином не дозвољава пуно кретање и онда се не урачунава ништа, јер се таква сметња може отклонити операцијом.

Али ако је ожиљак чврсто срастао за тврду подлогу, или операција у опште има мало изгледа на успех, онда се мора урачунати онеспособљеност услед тога.

Онеспособљеност услед ожиљка узеће се у рачун с обзиром на начин и величину онеспособљења дотичног дела тела на коме се налази, те проценат према томе и видети тамо (анкилозе, контрактуре и т. д. дотичних делова тела).

Osteomyelitis chronica.

Не онеспособљава многе, пошто се и са оболелим делом још може родити, а остали је организам интактан 0

Али, ако оболење повлачи са собом укоченост зглобова, атрофију мишића, па по некад и скраћење костију, онда ће се према томе онеспособљење ценити (видети код дотичних делова тела).

Фистула трајна, због некрозе парчета кости, услед повреде, може обично да траје врло дуго али са врло малом сметњом за рад, па и то делимично и привремено 20%
Ако је на месту где смета ком важном кретању, за потребно време може се одредити 30%

Интоксикације и несрећни случајеви.

Интоксикације (тровање) и озледе од бојних отрова, које наступе при нарочитом неком послу у служби, оцењују се према озледама и последицама, које проузрокују на извесним органима 30—100%

Последице услед топлоте и хладноће и других несрећних случајева.

Онеспособљеност може да буде делимична или потпуна: улцерација, ожиљци, некрозе, ампутације, неуритис, парализе, трофични поремећаји и т. д..

Поред ових локалних повреда, виђају се често код пострадалих, на пр. од електрицитета и други, доцнији повремећаји, привремени или трајни. Те накнадне појаве су, на пр.:

а) живчани поремећаји, паралитични или неуритични;

б) тешки умни поремећаји који могу повести и лудилу и т. д..

Проценат онеспособљености узеће се према осакаћењу или величини оболења.

* * *

Ова упутства ступају на снагу са даном обнародовању у „Службеним Новинама“.

Посебне напомене

Ова упутства обнародована су у „Службеним Новинама” од 13. јула 1929 год. Бр. 161.

ИНВАЛИДСКИ ПОРОДИЧНИ ДОДАТАК НА СКУПОЋУ

На основу § 12 Инвалидског закона од 4 јула 1929 године, а по предлогу Министра социјалне политике и народног здравља бр. 83600/29, Министар финансија, у сагласности са Претседником Министарског савета, донео је следеће

РЕШЕЊЕ ДРБР. 221500/29 ГОД.

о

ДОДАТЦИМА НА СКУПОЋУ ЧЛАНОВИМА ПОРОДИЦА РАТНИХ ИНВАЛИДА

које гласи:

Члан 1.

Ратни инвалиди I, II, III, IV, V и VI групе добијају додатак на скупоћу за сваког члана породице.

Као чланови породице сматрају се: законита жена (код муслимана једна), брачна деца, ванбрачна призната деца и законитим путем до почетка рата усвојена деца.

Члан 2.

Додатак за сваког члана породице износи:

а) код редова, каплара и подофицира: I групе 3.— динара дневно, II, III, и IV групе 1.50 динара дневно, V и VI групе 0.80 динара дневно;

б) код нижих официра, капелника и војних свештеника: I групе 4.50 динара дневно, II, III, и IV групе 3.50 динара дневно, V и VI групе 2.50 динара дневно;

в) код виших официра, капелника и војних свештеника: I групе 5.— динара дневно, II, III и IV групе 4.— динара дневно, V и VI групе 3.— динара дневно.

Један месец рачуна се у тредесет дана.

Члан 3.

При одређивању додатака члановима породица ратних инвалида узима се у обзир само стварни проценат онеспособљености за привредни рад признат извршним судским решењем.

Повећање степена инвалидности за 10% према § 9 Инвалидског закона не даје право на додатак веће групе.

Члан 4.

Породица ратног инвалида I групе смештеног у инвалидски дом или душевну болницу, прима ће поред $^2/_3$ његове инвалиднине по § 7 Инвалидског закона, још и пун износ додатака на чланове породице, ако на ово има право.

Члан 5.

Ако се удова погинулог, умрлог или несталог ратника, или умрлог ратног инвалида I, II, III, IV, V и VI групе преуда за ратног инвалида које од поменутих група, ратни инвалид примаће, под условима овог решења додатак на жену, и ако је ова раније примила мираз по § 45 Инвалидског закона или откупнину инвалидске потпоре по § 87 истог закона.

Члан 6.

Немају права на овај додатак:

1) ратни инвалиди све док се налазе активној државној или самоуправној служби

2) ратни инвалиди који примају пензију из државне или самоуправне касе;

3) ратни инвалиди који су као радници надничари, дневничари или слични службеници упослени код државних или самоуправних власти, предузећа или установа, за време таквог упослења и

4) ратни инвалиди који, према § 98 и 9 Инвалидског закона, нису сиромашног стања те немају права ни на инвалиднину.

Члан 7.

Породични додатак на жену не припада

1) ако је жена активни државни или самоуправни службеник;

2) ако жена прима личну пензију из државне или самоуправне касе;

3) ако жена, било од покретног или непокретног имања има приход који месечно износи укупно 300.— динара;

4) ако жена, било од самосталног или несамосталног рада, има приход који месечно износи укупно преко 300.— динара;

5) ако жена, од имања под тач. 3) и рада под тачком 4) овог члана, има приход који месечно износи укупно преко 300.— динара; и

6) ако је жена растављена, без обзира је ли поведена бракоразводна парница или није.

Члан 8.

Породичн идодатак на дете не припада:

1) ако се дете уда, односно ожени;

2) ако дете има сопственог имања, покретног или непокретног, чији месечни приход износи преко 300.— динара;

3) ако дете на име прихода од несамосталног рада прима месечно преко 300.— динара;

4) ако дете, од имања под тач. 3) и рада под тач. 4) овога члана, има приход који месечно износи преко 300.— динара;

5) ако се дете смести у који јавни, грађански, војни, добротворни или васпитни завод, у коме добија потпуно и бесплатно издржавање;

6) ако дете ступи у службу као ученик, или шегрт, па му послодавац даје потпуно и бесплатно издржавање;

7) ако дете има школску или научну стипендију, уживање из каквог фонда, помоћ или благодејање у месечном износу преко 300.— динара;

8) ако је дете инвалида усвојено од трећег лица; и

9) ако је дете навршило 16 годину живота.

Ако дете наставља школовање у којој средњој или вишој државној школи, право на додатак на ово дете траје до навршетка школовања а најдаље до навршене 23 године живота. Као наставак школовања не сматра се посећивање курсева или вечерњих школа.

Члан 9.

Право на овај додатак привремено губе:

1) ратни инвалиди за време издржавања казне, ако су осуђени по првом ставу § 43 Инвалидског закона, и

2) ратни инвалиди, за време, за које по другом ставу § 43 Инвалидског закона губе право на пријем инвалиднине.

Члан 10.

За увек губе право на овај додатак:

1) Ратни инвалиди, који за увек губе право на инвалиднину по § 42 Инвалидског закона.

Лица, која по другом ставу § 42 истога Закона понова задобијају право на државну заштиту и помоћ, задобијају уједно и право на овај додатак, ако и на даље испуњавају услове истога закона и услове овог решења;

2) ратни инвалиди, који за увек губе право на инвалиднину по другом ставу § 43 Инвалидског закона;

3) ратни инвалиди за оног члана породице, који буде осуђен по § 42 или по првом или другом ставу § 43 Инвалидског закона.

Члан 11.

Додатци по овом решењу исплаћују се заједно са инвалиднином месечно унапред и на истој каси.

Промене које се појаве у току месеца не узимају се у обзир, већ је увек меродавно стање првог дана сваког месеца. Ако инвалиднина, досуђена по §§ 38, 39 и 73 до 77 Инвалидског закона, почиње тећи кога другог

дана у месецу, припадајући додатци почињу тећи истога дана.

Члан 12.

Ратни инвалиди испуниће првог јануара и првог јула сваке године на каси на којој примају инвалидске принадлежности, нарочите пријаве, које ће прописати Министар финансија, ради констатовања, да ли испуњавају све услове за пријем ових додатака. Ове пријаве оверавају по садржини општински судови (општинска поглаварства), на чијем подручју ратни инвалид има своје стално боравиште.

Сваку промену, која утиче на пријем ових додатака, подносилац пријаве мора одмах пријавити благајни новом пријавом.

О свакој промени која повлачи потпуну или делимичну обуставу односно губитак свих додатака, дужан је надлежни општински суд (Општинско поглаварство), да у смислу § 61 Инвалидског закона извести благајну на којој ратни инвалид прима ове додатке. Неизвршење овог прописа повлачи казну по одредбама § 26 Инвалидског закона.

Члан 13.

Док буџетом не буде одређена нарочита партија за исплату породичних додатака по овом решењу, ови додатци исплатиће се из партије за исплату редовне инвалиде и додатака: партија 52 поз. 1 Буџета расхода за 1929/30 годину.

Члан 14.

Ови додатци почињу тећи од 1 јануара 1930 године, а исплаћују се само оним ратним

инвалидима којима се призна право на инвалиднину извршним решењем надлежног суда по §§ 106 и 107 Инвалидског закона.

Члан 15.

Све потребне одлуке, објашњења и упутства за правилну примену овог решења даваће Министар финансија, а по потреби у споразуму са Министром социјалне политике и народног здравља .

Из канцеларије Одељења државног рачуноводства и буџета.

35070